

Főszerkesztő:
dr Paál ÁrpádKERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 206 (1352) szám * Szombat, 1936 szeptember 12Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A Blum-kormány fölszabadult a kommunista- párt nyomása alól

Franciaország három baloldali szervezete helyeselte
a kormány semlegességi politikáját

Az angol szakszervezetek nagygyűlése a spanyol- országi semlegesség mellett

Párizsból jelentik: A Havas-iroda a bel-
politikai eseményekre vonatkozólag az alábbi-
kat jelenti: A kormány helyzete a csütörtöki
napon lényegesen megerősödött, azzal a három
határozattal, amely a kormány politikáját hely-
yesnek találja. A három határozat a követ-
kező:

1. A szakszervezetek általános szö-
vetségének határozata.
2. A szocialista párt központi bizott-
ságának állásfoglalása.
3. A baloldali pártok parlamenti bi-
zottságának állásfoglalása.

Az utóbbi időben éppen a kormánytámo-
gató pártszövetség, az ugynevezett „Népfront”
részéről igen sok támadás érte a Blum-kor-
mányt. A Népfront leghangosabb pártja, a
kommunista párt elégedetlenkedett a spanyol
események iránt hivatalosan kinyilvánított
semlegesség miatt.

Az elsorolt három határozat végül is tul-
súlyt jelent a kommunisták beavatkozási kí-
vánalmával szemben. Különösen döntő jellegű
a szakszervezetek általános szövetségének a csü-
törtökön hozott újabb határozata. Előző napon
ugyanaz a szövetség a semlegességi álláspont
felülvizsgálását ajánlotta. Csütörtökön azon-
ban, mikor a kormány elleni közvetlen fellép-
ésre tettek javaslatot, ezt hozta határozatba:

*Egyedül a parlamentnek van joga ahhoz,
hogy a kormány fölött ellenőrzést gyakor-
roljon.*

Ezzel maga a szakszervezeti szövetség föl-
szabadította a kormányt ama kényszer alól,
hogy a szakszervezeti állásfoglalás miatt vagy
a semlegesség feladásáról, vagy a maga lemond-
ásáról legyen kénytelen határozni.

Az angol szakszervezetek nagygyűlése a spanyolországi semlegesség mellett.

Londonból jelentik: Az angol szakszerve-
zetek szövetségében szintén felvetődött az a
gondolat, hogy a munkásságnak állást kell
foglalnia a spanyolországi eseményekkel szem-
ben. A szakszervezetek főtanácsa összehívta a
nagygyűlést, melyre maga részéről azt a javas-
latot terjesztette elő, hogy az angol szakszerve-
zetek a semlegesség elve mellett határozzanak.
Ezzel szemben a főtanács ellenzéke azt a mó-
dosító javaslatot tette, hogy a nagygyűlés kérje
fel a szakszervezetek nemzetközi szövetségét
olyan nagyszabású nemzetközi mozgalom indí-
tására, mely a demokráta államokat rábírja
a semlegességi politika elrejtésére.

A nagygyűlés hárommillió szavazattal öt-
venezer ellenében a módosító javaslatot elve-
tette, vagyis a semlegességi politika mellett
foglalt állást.

Herbette francia követ összeütközése San-Sebas- tíanban a vörösekkel

Egy kommunista képviselő tetteleg bántalmazta a követet

Párizsból jelentik: A *Matin* jelentése sze-
rint csütörtökön több francia, angol és ameri-
kai újságíró egy francia hadihajó fedélzetén
San Sebastianba utazott, hogy helyszíni tudósítást
küldhessenek lapjaiknak. *Herbette* fran-
cia nagykövet közbenjárására San Sebastian
kormányzója írásbeli engedélyt adott nekik az
erődök megtekintésére. Ennek ellenére mégis
fegyveres katonák vették őket körül és a sajtó-
biztos elé vezették. Többórás fogság után, a
francia nagykövet érélyes közbelépésére végül
szabadon engedték az újságírókat és visszatér-
hettek arra a francia hadihajóra, amelyen ér-
keztek. Ugyanazon a hajón kétszáz menekülő
utazott volna el Franciaországba. A hajó indu-
lása előtt Orondó kommunista képviselő meg-

akarta akadályozni a menekülők elutazását,
akik a kormányzó engedélyével szállottak ha-
jóra. Orondó magából kikelve kiáltotta: „Itt
még Spanyolország van és mi vagyunk az
urak!” — A francia nagykövet erre ezt felelte:

*— Nem fél attól képviselő ur, hogy
két-három nap múlva mint menekült
a mi országunkba kerül és emlékez-
tetni fogjuk erre a kijelentésére?*

Orlandót annyira előntötte a méreg a nagy-
követ szavaira, hogy rávetette magát és tetteleg
bántalmazta. Két katonai attasé fogta le a meg-
vadult embert. Ezután a nagykövet személye-
sen is támogatta a menekülők hajóra szállását
és ő maga utolsónak szállt fel a hajóra.

Kiegyenlítődség a nemzeti és az egyházi eszme között

Hetek óta mind élénkebb feltűnéssel száll-
dosnak a hírek, hogy a német birodalomban a
világi szervezetek és a katolikus egyház szer-
vezete között bizonyos kiegyensúlyozási folya-
mat állott elő. Az újabb hírek már arról is
tudni vélték, hogy maga a Vatikán államtit-
kára, Pacelli bibornok is a Hitler meglátogatá-
sára készül, sőt éppen a nemzeti szocialista
párt nürnbergi ünnepi hetére is eljön. Ez lenne
mintegy jelképes megnyilvánítása annak, hogy
Németország világi kormányzata és a kato-
likus egyház között végetért az eddigi fojtott
kulturharc.

Mert ilyen fojtott kulturharc volt eddig
abban, hogy bizonyos nemzeti kereszténység, il-
lelve nemzeti pogányság irányában a német
nemzeti szocializmus egyes tulzó csoportjai to-
borzást indítottak, sőt hivatalos kedvezésben is
részesültek. Másrészt az ifjuság vallásos neve-
lése, a vallásos egyesületek és sajtójogok sza-
badsága s a hitvallásos iskolák fenntartása és
fejlesztése tekintetében is úgy a katolikus, mint
a protestáns egyházak mind több és több meg-
szorítás és korlátozás alá kezdtek jutni. Amel-
lett különösen a katolikus szerzetrendek ellen,
az ő külföldi misszióikhoz való pénzküldések
miatt tömegesen indították a büntető eljárás-
okat, melyek többnyire súlyos büntetésekkel vég-
ződtek. Mindez az egyház és állam közötti vi-
szonyok feszültségét jelentette, s a nyílt kultur-
harc kitörésével is fenyegetett.

Hogy ebben a folyamatban fordulat és ki-
engesztelődség áll elő, azt várni lehetett már ab-
ból folyólag is, mert a nemzeti és egyházi esz-
me szembeállítására nyilvánvalóan csak mester-
séges felszítások és tulzott elfogultságok miatt
történt. Viszont mindkét részen nagyobb volt
a komoly meggyőződés és kiegyenlítésre törek-
vés, mely azt kívánta, hogy az egyházi és vi-
lági irány a pozitív kereszténység érdekében
megtalálja a maga párhuzamos, egymás mel-
lett haladó és egymást támogató működését.
Németország huszonötmillió katolikusa úgy a
nemzeti összetartás, mint a hitvallásosság te-
kintetében erősnek mutatkozott, s erről úgy tö-
megesen, mint egyénenként bámulatos példa-
mutatásokkal tett tanulságot. És ami a leg-
főbb: az állam hivatalos álláspontja is az, hogy
ő a pozitív kereszténység alapján áll minden
istentagadó és vallástalan áramlattal szemben.

Ilyen előfeltételek folytán várni lehetett,
hogy Németország világi kormányzata és az
egyházi élet között helyreáll az együttalkotás
békéje. Azt ugyan, hogy Pacelli bibornok-
államtitkár most Hitlerhez utazzék, éppen a
nürnbergi pártnapokat tisztelje meg látogatá-
sával, — ezt a hírt tulzott képzeldősnek, illet-
ve időelöttinek tartjuk. Azonban vannak egyéb
jelenségek, melyekből mégis azt olvashatjuk
ki, hogy a kiegyensúlyozási folyamata csak-
ugyan megindult és jó kifejlődéssel bíztat. Er-
ről tudomást vennünk annál tanulságosabb,
mert nemcsak német belügyről van szó, hanem
az egyházi és nemzeti irányok közötti elvek
tisztázásáról, s a két nagy irány gyakorlati
összefogásáról olyan romlások ellen, melyek
mindkettejüket közösen fenyegetik.

A német birodalom világi vezetősége és a
német katolikusok egyházi vezetősége között

zer.
fontos könyv!

Dr BUCSANYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos,
a természetes élet- és gyógy mód előharcosának tollából:

Természetes gyógy mód és természetes táplálkozás

Ara 145 lel.

Most van a legjobb alkalom testünk természetes megújítására

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leiert szállítjuk. Utánvételt 25 lejelel drágább.

regujabban azzal indult meg a kiegyenlítés keresése, hogy a német püspökök fuldai összejövetele erre nézve fölvetta a kezdeményezést. Enlékiratot szerkesztett a vezérkancellárhoz, s egyuttal közös pásztorlevelet adott ki a hívők közönségéhez. Az iratok tartalma nem az, hogy az egyház nevelő, tanító és társadalomszervező jogáról lemondjon, hanem ellenkezőleg: ezt a jogot keményen fenntartja. Viszont azonban rámutat arra, hogy a bolsevizmus elleni küzdelemben hogyan áll készen az egyház a német lélekegység szolgálatára és legerősebb kifejtésére.

A fuldai pásztorlevelet az augusztus 30-iki vasárnapon minden német katolikus templom szószékéről fölolvasták, s különösen két vonatkozásban volt nagy hatása. Egyrészt a hívők körében fölkelte az önbizalmat. Másrészt az egész német közönség körében felfokozta a bizalmat, hogy az egyházi és nemzeti irányok megkapják az együttes küzdő vonalat. A múlt történelme is gyakorta mutatott föl ez irányok között ellentéteket, vagy vetélkedéseket, de mindannyiszor a magasabb eszmények síkján megtalálták a kiegyenlítődést. Ugyanígyen kiegyenlítődést lehet most is remélni. Ezzel a reménységgel fogadta a közönség azt a hírt is, hogy a fuldai értekezlet értelmében való tárgyalásra a német püspöki kar bizottságot küldött ki a birodalmi kormányhoz. A bizottságban benne van Németország mindhárom bíbornok-érseke, s kívülük még két püspök.

Magáról a fuldai pásztorlevélről annak idején mi is hoztunk rövid értesítést. Annak tartalma éppen rövidsége miatt nem adhatott a pásztorlevélről kellő tájékoztatást. Most alkalmunk van rá, hogy ez okirat eredeti szövege alapján részletesebb közlést hozzunk róla. Közzöljük a jelentős okiratnak azt a legjellemzőbb részét, mely mintegy az egész pásztorlevél tartalmát magában foglalja. A csillag alatt következő szöveg ennek a résznek a szóról-szóra való fordítása.

— Ugyanugy — írja a fuldai pásztorlevél — amint az elmúlt év sokféle gondjai közepette történt, most is, ezidei együttes konferenciánk

után a Vezér és birodalmi kancellár urhoz részletes emlékiratot nyújtottunk be. Ebben a memorandumban az állam iránti keresztényi hűséggel s azzal az őszinte együvértartozással, amellyel népünkben gyökeredzünk, de ugyanakkor német becsületességgel és nyíltsággal is rámutattunk a vallási és egyházi élet növekvő, fájdalmas zavaraira és elkanyarodásaira, rámutattunk a meg nem érdemelt általánosításokra és súlyos vádaskodásokra, valamint a Szent Atyát, a püspököket, papokat és szerzeteseket ért megbántásokra.

— Nem kívánunk az új államban magunk részére kivételes törvényeket és kedvezményeket, hanem kizárólag ugyanazt a mozgási szabadságot és szabadságot, amellyel ellenfeleink napról-napra mértéken felül élnek. Mi csak azt a szent jogot követeljük magunknak, amelyet a Vezér három évvel ezelőtt nyáron a konkordátum aláírása által az egész világ előtt ünnepélyesen biztosított.

— Emellett abból a teljesen nyilvánvaló tényből és meggyőződésből indulunk ki, hogy éppen napjainkban a kommunizmus és bolsevizmus öröki célszerűséggel és kitartással kelet-ről és nyugatról azon fáradozik, hogy Németország ellen, amely Európa szíve, előretörjön s hogy mind a két oldalról vésteljes harapógóba zárja. Eppen ezért a német egységet nem szabad a vallási téren való elkeserítéssel és hasadással, mások megvetésével és támadásokkal veszélyeztetni. Ezzel ellentétben sokkal inkább arra van szükség, hogy a feszültség megszűnése és a zseli vallási béke megerősítése nemzeti ellenálló erőnkkel, azt megacélozza, hogy később nemcsak a bolsevizmustól megtisztított Európa, hanem az egész megmentett civilizált világ kö-

Az év legszebb és legpompásabb könyve

MIRKO JELUSICH

CAESAR

(Regényes életrajz.)

Ara 175 lel és 15 lel portó

Kapható könyvosztályunknál

Pilátus macskája

Írta: Dajkáné Sipos Margit

Ez a történet abból az áldott világból való, amelyikben a vendéglátó házak kapuja éjjelnappal nyitva állt, a kémények füstje jobb ízű volt a mostani pástétomnál, az ereszalját kolbásszal szegték, az énekes koldus iszákja csöpögött a zsirtól és nemcsak a rétes, hanem a szélének a széle is átnyult a szomszédba. Hogy löbbit ne mondják, a gyerekek is egy eszten-deig szoptak.

Klapkáné tudós asszonyosság, ha néha-napján kifogott egyet a Csincsából, annak úgy brültek, mintha lyukas hidon aranyat találtak volna.

Mi, nagyobbacska gyerekek, összekuncogtunk. Fülletesen kaptuk a felnőtteket. Nem hittünk a Csincsá mesében. Különösen nyáron nem, mikor nem volt benne víz. Ugy gondoltuk, hogy Klapkáné csak itt orcátlankodik, de az egész suskusban a gólya a főkovász. Még szerencse, hogy nem turta ki az állásából, megbagyta esendes társnak.

A gólya nagy vizekre száll, több alkalman gyereket keresni s onnan fogdossa — mint a békát — az aprószenteket. Ámbár ebben a do-

logban se voltunk bizonyosak. Itt csak a mamák lehetnek volna igazlók, de velük meg az a csoda esett, hogy a gyerekek megérkezése után mindent elfelejtettek.

Fülhegygel hallottuk, hogy nagybátyámék kisbabát várnak. Alighogy emlegették, Gáborika megérkezett. Mi a kíváncsiságtól nem tudtunk aludni.

Múnap megmutatták. Színről-színre láttuk. A bölcsőben feküdt teljes életnagyságban. Végkép kiábrándultunk. Akkorra volt, mint a tejmérő kanalunk — azt is kicsinyeltük az osztásnál, — a feje hosszu és vörös volt, mint a répa. Néhány szál haja égnek állt és úgy károgott, mint egy varju, holott nem bántotta senki — mégis mindenki kis gyönyörűségnek hívta.

Csókolásra nyújtották. Mi az ajánlatot hátrazóttan visszautasítottuk, azt már nem kiáltással elszaladtunk.

Koppantó Gábor nagybátyánk, Kisgyönyörűség édesapja, akit az egész család röviden Koppógornak hívtak, zergeszakállas pörgekalapját örömben felhajította a levegőbe és az anyósát úgy megforgatta, hogy annak leeseát a nemzetesasszony fejköltője.

Lencsinéni viszonzásul jókora barackot nyomott kedves vejeura fejére.

szöveget mondhatson Németországnak.

— Eppen azok a szörnyű állapotok készítenek bennünket gondolkodásra, amelyek az utóbbi hónapok alatt a szerencsétlen Spanyolországban fejlődtek ki. Engedtessek el nekünk, hogy most közelebbről foglalkozzunk azokkal a visszataszító gaz cselekedetekkel, amelyeket az egész kulturvilág borzalmára a fanatizált csöcselék az orosz kiküldöttek hazug kísértéseitől felizgatva elkövetett. Csak azt állapítjuk meg, hogy Németország is szívből jövő keresztény együttérzéssel viseltetik a majdnem példa nélkül álló áldozatoknak számtalan áldozatával szemben. Ha most Spanyolország a bolsevikiek kezébe kerülne, Európa sorsa ugyan nem volna még megpecsételve, de rendkívül aggasztóan alakulna. Magától adódik, hogy mi a feladata ebben a helyzetben népünknek és hazánknak. Azt kívánjuk, vajha sikerülne Vezérünknek Isten segítségével megvalósítania ezt a mérhetetlenül nehéz feladatot valamennyi polgár megin-gathatatlan hű együttműködésével.

A pásztorlevél a továbbiakban kifogásolja, hogy a világi kormányzat a kereszténység és az egyház hatáskörét mindjobban megsűkíti, s „végül már csak a templom területére szorítja.” Kifogásolja a katolikus egyesületek működésének akadályozását, s azok részére úgy a szakmai foglalkozásokban, mint a jótékonyági téren, valamint az ifjúság nevelése terén teljes szabadságot kíván. Aztán a katolikus iskolajog elleni kísérletezéseket teszi szóvá, hivatkozván arra, hogy a konkordátum a hitvallásos iskolák fenntartását és újak létesítését biztosítja.

Végezetül a pásztorlevél összefoglalóan azt mondja, hogy a katolikusok hitük alaptörvényei szerint a német nép javáért együtt akarnak dolgozni, s a német népben meg akarják tartani azokat a lelki erőket, amelyek Németországot a multban is nagygyá és dicsőségessé tették. És a pásztorlevél befejező mondatai így szólnak:

— A megrázó spanyol eseményekre való tekintettel kérjük és felszólítjuk mindazokat, akik népünk sorsát kezeikben tartják és lelkiismeretükön hordozzák, ne tegyék meg nem hallottá a mi legmélyebb német szívünkben jövő pásztorlevelünket, hanem alapozzák meg a német egységet és hatalomteljes fölzárkózottságot azzal, hogy a konkordátum által biztosított vallási békét minél előbb helyreállítják s ezáltal népünket a jövő nagy feladataira a keresztény erőforrásokból megacélozzák. A katolikusokat magukat azonban főpásztori hűségünkkel és szeretetünkkel, mindazok ellenére, am nyugtalanít és fáj nekünk, arra bátorítjuk, hogy tartsanak ki jellemzilárdan erős hitükben s bizonyítsák be lelkiismeretesen katolikus életükkel isteni vallásunk államfenntartó s a nép javát szolgáló erejét.

E pásztorlevelet — mint mondottuk — augusztus 30-ikán a német katolikusok minden templomában felolvasták. Ami fejlemények azóta előállottak, azokról következő lapszámunkban adunk további beszámolót.

— No bolond... no!!! — mondta — most borjukötelen vagy... — mehetsz, amerre látsz. Hagyd nyugton az asszonyod, meg a gyereked. Messze jártak, elfáradtak, pihenésre van szükségük. Ott a szállásod az alsóházban, ameddig nálam vagytok, keveset lássalak. Eredj a cimboráidhoz.

Koppógör ment, vitte a borjukötélet. Lencsinéni átvette a hadvezérséget. Itt a cieveken és hollak fölött. Klapkáné volt az itéletvégrehajító. Ma éppen kaesahalált hajított vegre.

Kisgyönyörűség a mamájával boldogan szendergelt. A cserépkályha körül apró, fehér holmik száradtak. A teletni akaró politikus leveket könyörtelenül kiirtották. A napsugarak az ablakra akasztott lülanglén szürték. Édes tejszag terjengett a birsalmával illatosított szobában. A cseledek lábára posztómamuszt húztak, s esengő nyelvvel rongyot kötöttek, a mákot a pincében törték.

Hire ment, hogy Koppógör — régi szólámondás szerint — borjukötelen van. A cimborák csapatosan jöttek. Az udvar tulsó szélén levő alsóházban folyt a mulatozás. Megunták az egyhelyben maradást, tovább mentek. Névnep, keresztelő, dísznótor mindenütt akadt. Itthon

Ujból megkezdődött San-Sebastian ostroma

A Mola tábornok által adott 48 órás fegyverszünet alatt a vörösek elszállították a tuszokat

Párizsból jelentik: Mola tábornok kiáltványt közöltetett San Sebastian várossal, hogy negyvennyolc órai fegyverszünetet rendel el, ami alatt meghallgatja a baszk nacionalisták ajánlatait. Ha negyvennyolc óra alatt a város feladására vonatkozó tárgyalások eredménytelenek lennének, megkezdődik a támadás és könyörtelen lesz az elleaállók szemben.

Hendayeből jelentik: Ujabb hírek szerint Mola tábornok csütörtök délután megkezdte a támadást San Sebastian ellen. Dél előtt még tárgyalásai voltak, — ezek a tárgyalások azonban ismeretlen okokból kifolyólag hirtelen félbeszakadtak. A vörösek erősen védik San Sebastian külvárosait. A tuszokat már az eddigi ostromszünet alatt a San Sebastian mögötti Bibaoba szállították, hol még a madridi kormány hívei vannak uralmon. A tuszokat azzal az üzenettel küldötték Bilbaoba, hogy azonnal végezzék ki őket, ha Mola tábornok San Sebastian elfoglalásával megtörő intézkedéseket fogatosít.

A toledói Alcazar sorsa.

Párizsból jelentik: A „Matin” szerint a Toledo legmagasabb pontján levő vár, amit Alcazárnak neveznek, s amiben a hadiiskola volt elhelyezve, lánggal ég. Erről az Alcazár-ról többféle hír keringett forgalomban. Madridi hírek szerint a vár védői (a hadiiskola növendékei és velük együtt a nemzeti hadsereg kis csapata) megadták magukat, burgosi hírek szerint hősiessé tartják magukat. A „Matin” értesülése az, hogy a Toledo egyéb részében uralmon levő vörös csapatok felszólították a vár védőit a megadásra. Egy vörös tiszvite a felszólítást, mire a várvédők úgy feleltek, hogy fegyverrel a kezükben akarnak meghalni. Ha az ostromlók lovagiasak akarnak lenni irántuk, úgy küldjenek nekik papot, aki a haldoklók szentségét föladjá. Az ostromlók most perceként ágyúzzák a vár égő romjait.

A vár alatti folyosókban ötszáz asszony és 250 gyermek is van; a vár védője ezer ifju férfi.

Allatias kegyetlenkedés Irun megbosszulására.

Lisszabonból jelentik: Az anarchisták Barcelonában „Irun megbosszulása” jelszóval elhatározták, hogy az „Uruguay” gőzös fedélzetén többszáz tuzt kivégeznek. Negyvennégy kezet még Irun elestének napján kivégeztek. Két cserkészgyermeket a tengerbe dobtak s a hullámok közt küzködő szerencsétlen gyermekekre célba lőttek. Hu-

három-négy napban, ha egyszer látták.

Ilyenkor bekukkant a feleségéhez, a gyerekekkel együtt megcsókolta. Ebéd közben az anyósával megbeszélte a gazdaság ügyeit.

Némi bűnök tudatában, arcán az éjszakázás hűlt nyomaival, — alig mert az anyósára nézni.

Lencsi néni úgy tett, mintha semmit sem látna.

— A Pilátus macskája szebb lehetett nálad — gondolta, — de az nem volt borjúkötélén.

*

Teltek a napok s a borjúkötél nem hogy rövidebb, de hosszabb lett.

Klapkáné minden fűrésztésnél friss pletykákkal szolgált, hogy az elmúlt éjszaka hol jártak, mit csináltak az urak.

Lencsi néni lepisszentette.

— Ne kárálj annyit!... régen tudom, hogy nagyobbat tojik a tyukod, mint másnak a ludja... fele se igaz a beszédednek.

Klapkáné sértődötten paskolta a gyereket, — visszanyelvelt.

— Ha nem hiszi a nemzetes asszony, kérdezze meg Jóska kocsiát. Két nap muzsikáltattak a „Körülzagos”-ban. Pócónak kiesett a kezéből a vonó, azért szakadt vége a mulatságnak. Reggel választott malaccal fizetett az ur. Lencsi néni nem szólt, ráhajolt a varrására.

szonogy asszony és lány nyakába „Bosszu Irunért” felirású táblát akasztottak, partra tették őket és kiszolgáltatták az elvakult csöcseléknek. A megsonkított holttesteiket azután máglyán égették el. A fedélzetre köteleket feszítettek ki, amelyre kilenc kisgyermeket akasztottak fel. A szülőknek a fedélzetről kellett végignézniük gyermekeik felakasztását. Egyesek beleőrültek a borzalmas látványba, másokat pedig, akik tehetetlenségükben megrohanták az őröket, agyonlőtték. Az anarkistáknak egyébként kedvtelése, hogy a tuszokat, súlyos kölöncöket köve rájuk, a tengerbe dobják.

Madrid általános ostromához a nemzeti csapatok átcsoportosították haderejüket.

Párizsból jelentik: A burgosi főhadiszálláson Franko és Mola tábornokok haditanácsot tartottak. Részletekre minden megállapodtak abban, hogy teljes erővel megkezdik az általános támadást Madrid ellen. A csapatok átcsoportosítását már meg is kezdték.

Zsába hat éven keresztül kinozta

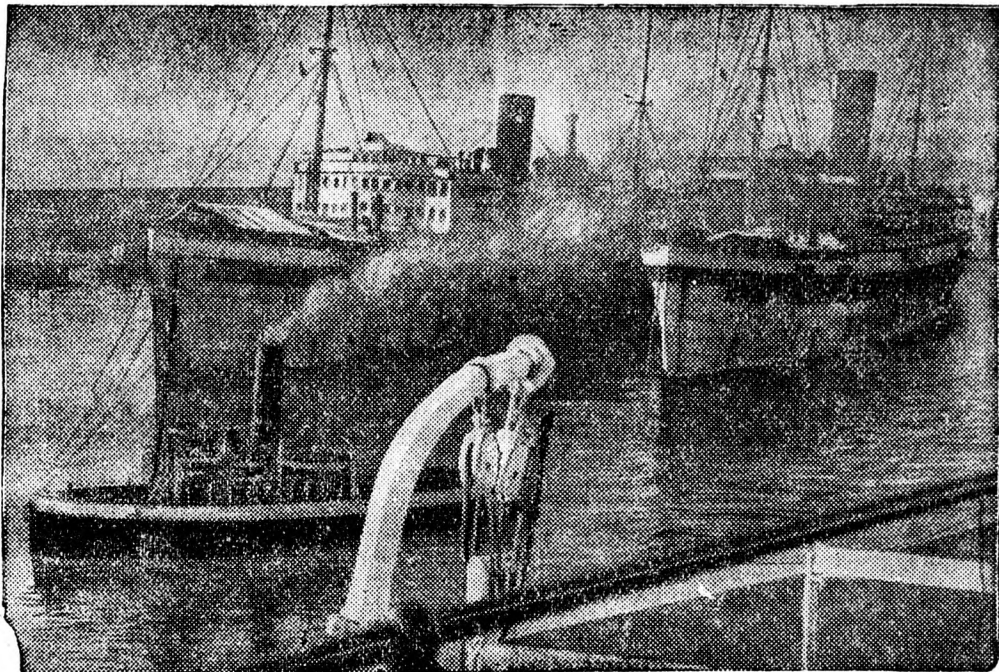
és vagyont költött orvosságokra

Ez az úr zsábában szenvedett hat éven keresztül. Miután egész vagyont költött orvosságokra, próbát tett Kruschen sóval. Három hét múlva úgy érezte, mintha ujjaszületett volna. Alantli levelében fejezi ki háláját:

„Hat éven keresztül a zsábának és a reumának voltam a mártírja. A különböző kezelésekre és gyógyszerre egész vagyont költöttem, mindent hiába. Többször tanácsolták, hogy tegyek próbát Kruschen sóval, de csak az utóbbi időben követtem e tanácsot. Most, három hónapi kúra után, mintha ujjaszülettem volna, a séta örömet okoz nekem, nem kinszenvedés, mint volt azelőtt. Ugy aezsom, ahogy évek óta nem aludtam és el vagyok telve mély hálával a kemikusok iránt, akik a szenvedő emberiségnek ilyen értékes ajándékot juttattak”. — R. T.

A zsába, éppen úgy, mint a köszvény és a reuma, a vérben levő túlságosan nagy mennyiségű húgysav következménye. Ha láthatná, hogyan tompítja le a Kruschen a húgysav kristályok tühegyes hegyeit és azután hogyan oldja fel azokat teljesen, Ön is belátná, hogy e tudományos kezelésnek a zsába okozta fájdalmak enyhítésére kell.

Sels Kruschen minden gyógyszerárban & drogériában kapható. Nagy üveg ára 95, küüveg ára 60 lel.

A vörösek „halálhajói” Barcelona kikötőjében.

Többszáz tuzt őriznek a vörösek ezeken a hajókon, amelyekről naponként szállítanak el embereket, akiket a legrövidebb uton kivégeznek.

Klapkáné nekibátorodva eldobta a tűzcsövét.

A körülzagosi csárdásné bazsarózsa képihez meg igazán nem lehet senkinek hozzátenni valója. Két álló napig nézegették.

Lencsinéni a méregtől olyan lett, mint egy hegyes galamb. Szoknyája korcában vérszesen csörögtek a kulcsok. Szálás alakja szinte megdőni látszott. Tekintetétől a háziállatok is menekültek.

Délben megjött a veje. Egyasztalhoz ültek.

A Pilátus macskája megérezte a közelgő háborút. Várt és hallgatott.

Lencsinéni komor-ünnepélyesen kezdte a beszédet.

— Alaposan belekóstoltál a mulatozásba. Sokszor hallottam a pénzesfiókok nyikorgását. Nem sok maradhatott a nád árából. Talán tartoztál a cigánynak, hogy malackamatot fizettél utána? Hm!... a Körülzagosban szórakoztál... Koppantó Gábor földesur olyan helyen járt, ahol részeg vásárosok isznak... szép mulatság lehetett... nem kellett finomkodni... tudtommal, a kocsmákba nem saralják bele az illendőséget.

Koppantó sógor a bajuszát kapkodta.

— De hamar elfelejtette anyám, hogy borjúkötélén vagyok. Ami meg a vádakat illeti, hát kijelentem, hogy egy szikrányit sem emléke-

zem arra, hogy abban a tudomisen milyen nevű kocsmában ittam volna. Rendes társaságban, uriháznál mulattam. Jól jegyezze meg anyám, hogy az én nemzetségemnek a cigány ingyen muzsikál. Ha pedig veszekedhetnékje van... el is mehetek.

És Koppantó Gábor utrakészen, bundában, kézfogásra várt.

Lencsinéni nézte... nézegette ezt a remek életszáfát, amint dacos fiatalságában, arcán a robbanni készülő feszültség pirosságával, — eléje állt.

A szemét rajtafelejtette s a szívével gondolkodott.

A gyermek a szomszéd szobában felsírt, az édesanyja gügyögve babusgatta. A két berzenkedő boldogan figyelte.

Lencsinéni felugrott a székről, öklével nagyot puffantott a veje bundás hátára és nevetve belökte a gyerekszobába. Befelét menj, ne kifelé... te... Pilátus macskája.

Aztán kinyitotta az asztalfiókot, kivette belőle a pénzesboritékot.

— Ez a világ sorja — gondolta, — az apádnak, meg az öregapádnak is ingyen muzsikált a cigány, az ő eszük se volt káptalan, hogy mindenre emlékezzenek. A fiadnak is ingyen fog muzsikálni és mégis — mint most én — így fogod helyretenni a nád árát és ő sem fog emlékezni arra, amire nem akar.

Háziasszonyok Őszi Vására a Magyar Házban

A város és megye asszonyai és leányai ismét egy olyan nagyjelentőségű társadalmi eseményre készülődnek, amely valószínűleg sokáig emlékezetes marad. A magyar társadalom vezető hölgyei elhatározták, hogy október hó 8 és 11-ike között megrendezik az oradeai Magyar Házban a Háziasszonyok Őszi Vásárát.

A maga nemében eredeti ötletet a magyar háziasszonyok és leányok mindenre kiterjedő gondossággal és bámulatos találmánysággal igyekeznek megvalósítani. A vásár keretében felvonul minden szép és jó, ami csak a háziasszonyok keze alól kikerülhet. Külön osztálya lesz a nyári és őszi befőzésnek, konzerválási módszereknek, az inyesmesterség körébe vágó újdonságoknak, a magyar konyha bámulatosan gazdag termékeinek, a háziszőtteknek, a házi szappan-készítésnek, a gyümölcs és a föld más termékeinek. Ezekon kívül a házikertészet, a virág- és gyümölcsfák ápolása ép úgy helyet kap a kiállítás keretében, mint a szőlősgazdák termékei, akik kicsiben és nagyban olesó áron hocsátják a közönség rendelkezésére a környékbeli hegyek arany színű nedűjét.

Természetes, hogy a Háziasszonyok Őszi Vására iránt ép a kiállítás sokoldalúsága miatt már előre is óriási érdeklődés nyilvánul meg. A hölgyek szervező gárdája igyekszik megmoz-

gatni minden magyar házat, hogy a háziasszonyok tudása és tapasztalata ne maradjon rejtett kincsé az otthonban, hanem a kiállításra kerülve váljék közkinccsé és mindenki által hozzáférhetővé. A kiállítás azonban nemcsak a kiállított tárgyak száraz felvonulása lesz, hanem egyben tanulságos és szórakoztató alkalom egész sorozatával szolgál. Minden kiállított különlegesség mellett a látogató megkaphatja azt a receptet is, amelynek alapján saját otthonában ugyanazt elkészítheti. De ezenkívül állandó szórakozásokra is nyílik kilátás. Lesz zene, lacikonyha, borsátor, különböző játékok, tánc és vigalom úgy, amint az szüreti időken illik.

A kiállítást végül is október 11-én, vasárnap este nagyszabású szüreti táncmulatság zárja be, amelyet szintén a Magyar Házban rendeznek meg. A kiállítás minden estéjén változatos férfi-összejöveteleket is beállít a rendezőség. Így lesz bográcsgulyás-estély, flekken- és vargabéles-estély és székelygulyás-estély is.

A kitűnő téli beszerzési forrást jelentő kiállításra már jelőre is felhívjuk a nagyközönség figyelmét. Minden érdeklődőnek készséggel szolgál felvilágosítással a rendezőbizottság (Magyar Ház, Str. Duca No. 9).

ISKOLASZEZONRA akta- és iskolatáska
gyári áron alul árusítunk **HARTMANNAL** Reg. Ferdinand No. 1.

A városi tanács ülésének határozatai

Egy utcanyitás bonyodalmi. — Az 5 százalékos taxafellebbezés

Fodor Péter alpolgármester elnöklete alatt csütörtök délután ülésezett Oradea városi közönségi bizottsága. A napirenden legelsőnek a város ügyészének a beszámolóját tárgyalják. A város ugyanis, hogy összekösse a szőlőhegyet a központtal, nyitott egy új utcát, a Str. Miron Cristea-t, ezt az utcát most még össze akarják kötni a Str. Moldovával. Azonban annak a teleknek a tulajdonosa, melyen keresztül az átjáró utcát akarják vágni, csak 450.000 lei ellenében hajlandó átadni közútra a telkét. A város illetékes osztálya ezt az összeget igen soknak találja s természetesen nem is hajlandó megadni és mivel eddig minden egyezkedés, alkudozás hiábavaló volt, áttette az ügyet a városi ügyészhez. Az ügyész azt javasolja, hogy bírósági úton állapítsa meg a tanács a szóbanforgó telek árát s mivel a törvény megengedi, *szajtitsa* is ki a város. A tanács a javaslatot nem fogadta el, hanem egy újabb bizottságot küld ki azzal a megbízással, hogy egyezzen meg a telek tulajdonosával.

A pénzügyi osztály előterjeszti az oradeai ortodox püspökség kérvényét, melyben 50 000 leit kér a várostól a püspökség épületének felszerelésére. A tanács hozzájárul a kért összeg kiutalásához.

Ezután foglalkozik az időközi bizottság az utóbbi napok legégetőbb kérdésével, az 5 százalékos városi illetékekkel.

A városi adóhivatalhoz összesen 8000 fellebbezést nyújtottak be a kivetett városi illetékek ellen, azonban csak 6000 szól az 5 százalékos illeték ellen, a többi 2000 más városi illeték elleni fellebbezés. A pénzügyi osztály vezetője, Popescu Nicolae azt javasolja, hogy ezeket a különböző természetű fellebbezéseket válasszák két csoportba. Vagyis tárgyalják külön az 5 százalékos illetékekkel és a másik csoportban külön a többi városi illetékek ellen beadott fellebbezéseket. A tanács elfogadta a pénzügyi

osztály javaslatát s a következő határozatot hozta:

Három bizottságot nevez ki a tanács tagjaiból a 2000 fellebbezés lefolytatására. Az első bizottság tagjai: Bica, Jovanov és de Maier tanácsadók, ez a bizottság fizesztődik meg a fellebbezések tárgyalásáért. A második és harmadik bizottság tagjai az abécé szerinti következő tanácsosok és mindenik bizottság megbízatása egy-egy hétre szól.

Az 5 százalékos városi illeték fellebbezési tárgyalásait pedig, — mindaddig, míg a minisztérium nem rendelkezik ebben az ügyben — nem kezdik meg.

A városi közüzemek a Vivrelor-utcai vízvezeték ügyéről számolnak be s a tanács az erre vonatkozó javaslatot el is fogadta.

Hosszabb vita keletkezett a városi villamosművek és a városi vasúti közti ügy tárgyalásánál. A tanács végül is azt hozta határozatba, hogy megkéri a villamos vasúttársaságot, hogy adjon a fa- és szén-szállításoknál a villamosműveknek, az eddigi 40 százalék helyett 50 százalékos tarifakedvezményt.

A polgármester képviseli Oradeát a városi közgyűlésen. Vasárnap és hétfőn tartják a romániai városok a minden évben szokásos városi közgyűlést Târgu-Muresen. Oradeát dr. Bleda Vasile polgármester és dr. Voștinar János főjegyző fogják képviselni a kongresszuson.

A „Liszt Ferenc Ének- és Zenekar” szeptember 16-án András Ede zenetanár, országos karnagy vezetése alatt újból megkezdte próbáit. Az énekkar szerdán és pénteken este 8—10 óráig, a zenekar szombaton este 8—10 óráig próbál. Új hölgyek és urak jelentkezését akár az ének, akár a zenekarba, (felekezeti különbség nélkül) a próbák ideje alatt készséggel fogadják az egyesület elnöksége.

Felhívás. Miután az ifjak előzetes katonai kiképzése ismét megkezdődött s a jelenlegi kiképzők mellett még szükségünk lenne másokra is, szívesen felhívást intézünk az Oradea város területén lakó tartalékos altisztekhez (plutonier, sergent és caporal), akik tökéletesen bírják az állam nyelvet, hogy hozzanak ők is áldozatot és segítsenek bennünket. Ifjuságunk katonai előképzésénél. Feltételek megtudhatók a katonai előképzés felügyelőségénél, Oradea, Str. Alexandri 3., naponta 8—12-ig s 4—7-ig. Lt. colonel Drimba Josif.

A „Magyar Dalkör” szeptember 17-én András Ede zenetanár, országos karnagy vezetése alatt újból megkezdte próbáit. Új tagok felvétele hétfő és csütörtökön este 8—10-ig.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA,
„Serviciul Economic”

Ad. No. 33330—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința celor interesați tinerea licitației publice cu concurs de oferte și tratate prin bună învoială, pentru vânzarea loturilor de case situate în prelungirea străzii Mărești cu No. 84, cu o suprafață de 232 m. p. No. 83 cu o suprafață de 231 m. p., conform hotărârii Comisiei Interimare cu No. 33330—1936, care va avea loc în ziua de 29 Septembrie 1936, orele 10 a. m. în Biroul Serviciului Economic, etaj I, camera No. 28.

Concurenții odată cu depunerea ofertei închise, vor depune și un vadiu de 5% din suma oferită în numerar sau efecte garantate de Stat.

Licitatia publică cu concurs de oferte și tratate prin bună învoială se va ține în conformitate cu dispozițiile Legii Contabilității Publice și normele în vigoare.

Condițiile de vânzare și Caietul de sarcini se pot primi la Serviciul Economic între orele de birou.

Oradea, la 7 Septembrie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bleda.

Secretar General:
Dr. Voștinar.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA,
„Serviciul Economic”

No. 38214—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 29 Septembrie 1936, ora 11 a. m. se va ține în localul Primăriei, etaj I, camera no. 28, licitație publică pentru tăierea a 250 vagoane lemne de foc, necesare Primăriei și instituțiilor pendinte de Primărie, pe timpul dela 15 Octombrie 1936, până la 15 Aprilie 1937.

Licitatia se va ține în conformitate cu Art. 88—110, incluziv din Legea Contabilității Publice, cu Regulamentul Oficiului Central de Licitatie și normele publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Junie 1931.

Toate persoanele, cari vor lua parte la licitație, vor depune — pe lângă ofertă — și o garanție de 5% din valoarea lucrărilor oferite, iar oferta se va face numai în conformitate cu Caietul de Sarcini, care poate fi văzut în fiecare zi de lucru, dela orele 11 până la orele 13 în localul Primăriei, etaj I, camera no. 29.

Oradea, la 11 Septembrie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bleda.

Secretar General:
Dr. Voștinar.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ORADEA,
„Serviciul Economic”

No. 37771—1936.

PUBLICAȚIUNE.

Primăria Municipiului Oradea, aduce la cunoștința celor interesați tinerea licitației publice, pentru vânzarea unui loc de casă, situat în str. General Moșoiu, provenit din desmembrarea terenului așa numit „Baia Diana” și anume: parcela no. 4, cu o suprafață de cca 629 m. patr. conform schiței întocmită de către Serviciul Tehnic, în conformitate cu hotărârea Comisiei Interimare cu no. de mai sus, care se va ține în ziua de 30 Septembrie 1936, orele 11 a. m. în Biroul Serviciului Economic, etaj I, camera no. 28.

Concurenții — odată cu depunerea ofertei închise, — și sigilate, vor depune și un vadiu de 5% din suma oferită, în numerar sau efecte garantate de Stat. — precum și 20% în numerar din prețul oferit.

Licitatia publică, se va ține în conformitate cu dispozițiile Legii Contabilității Publice și normele în vigoare.

Condițiile de vânzare și Caietul de Sarcini, se pot primi la Serviciul Economic, între orele de birou.

Oradea, la 11 Septembrie 1936.

Președintele Comisiei Interimare:

Bleda.

Secretar General:
Dr. Voștinar.

Olasz, francia és angol visszhang Hitler nürnbergi kiáltványára

**A fasiszta párt nagyobb küldöttséggel jelent meg a német
nemzeti szocialisták nagygyűlésén**

Rómából jelentik: Az olasz lapok nagy meglepéssel irnak Hitler nürnbergi kiáltványáról. Különösen kiemelik az új négyéves munkaterv jelentőségét, továbbá a kiáltványnak azt a részét, mely bejelenti Németország gyarmati igényeit. Az olasz lapok méltatásai arról is részletesebben szólnak, hogy a nürnbergi kiáltvány a magán-gazdaságokba való állami beavatkozást csak addig kívánja fenntartani, míg a világ-gazdasági feszültségek között erre szükség mutatkozik.

Az olasz fasiszta párt különben nagy-számu küldöttséggel képviseltette magát a nürnbergi nemzeti szocialista gyűlésen. A fasiszta küldöttséget Nürnbergben megkülönböztetett tiszteletadással fogadták. Az olasz lapok erről is nagy örömmel irnak.

**A Berlin és Moszkva közötti
küzdelenben egyik fél mellé se áll
Franciaország.**

Párizsból jelentik: A német kiáltvánnyal kapcsolatosan a francia külügyminisztérium hivatalos lapja, a „Le Temps” többek között ezt írja: Előrelátható volt, hogy a gyarmatok kérdésének revíziója rövidesen a nemzetközi politika homlokterébe kerül. Biztosra vehető, hogy Németország már az öthatalmi találkozó alkalmával meginduló nemzetközi tanácskozásokon egy, vagy több gyarmatának visszaadását fogja követelni. Több számottevő francia lap szintén a gyarmati kérdések közeli esedékességét emlegeti. Nem ütköznek meg ezen, hanem inkább arra utalnak, hogy a németek gyarmatigénye inkább Angliát érinti, mint Franciaországot.

A „Matin” azt emeli ki, hogy a nürnbergi napok legfőbb jellemzője: Berlinnek Moszkva elleni kiélezett állásfoglalása. „Berlin és Moszkva küzdelmében — írja tovább a lap — Franciaország megengedheti magának azt a fényűzést, hogy egyik fél mellé se álljon. Viszont a kisebb államok kénytelenek ahhoz csatlakozni, amelyiket erősebbnek gondolnak.

**Eden külügyminiszter beteggyógyulástól
távbeszélésen folytat megbeszéléseket
a német kiáltványról.**

Londonból jelentik: Az angol lapok lepetlenül idegességgel tárgyalják Németország gyarmati igényeit.

Eden külügyminiszter beteggyógyulástól csütörtökön egész délután telefonált és megbeszéléseket folytatott illetékes kormány-

tényezőkkal a követendő tennivalókról. Eden betegsége elég súlyos (himlőben fekszik), de mégis a külügyminiszternek megvan a lehetősége, hogy figyelemmel kísérje a külpolitikai eseményeket és megbeszéléseket folytathasson a gyarmatügyi kérdésben.

A londoni lapok biztosra veszik, hogy az októberben tervezett öthatalmi értekezleten fontos tétel lesz a gyarmatok kérdése. Az angol kormány álláspontja azonban minden valószínűség szerint elutasító lesz. Anglia részéről már a múltban is kijelentették, hogy angol fennhatóság alatt álló területek átengedéséről szó sem lehet. — a békés megoldás lehetőségének más módját kell keresni.

A portugál kormány a kommunizmus ellen fogadalmat követel a tisztviselőktől

**Az állami rendeletekből kizárja az olyan vállalatokat,
meiyeknek kommunista alkalmazottai vannak**

Lisszabonból jelentik: A portugál minisztertanács a legutóbbi eseményekre való tekintettel elhatározta, hogy minden tisztviselőtől új szolgálati fogadalmat követel. Az új fogadalom szövege a következő:

— Becsületszavamra fogadom, hogy az 1935. évi alkotmányban megállapított társadalmi rend szerkesztésének tekintem magamat és tevékeny módon elutasítom a kommunizmust és minden felforgató felfogást.

A minisztertanács azt is elhatározta, hogy a szolgálati főnököket is felelősekké teszi, ha alantasaikról olyan felforgató tev-

kenység bizonyul be, amiről idejében jelentést tehettek volna.

Az állam és a magánvállalatok közötti viszonyba is behozzák az állam mai rendszere iránti hűség megkövetelését. Eszerint az állam által folyósított összes hiteleket és rendeleteket azoktól a vállalatoktól, amelyekről behizonyosodik, hogy személyzetük felforgató elveket vall, anélkül, hogy az illető cégek erről a hatóságnak jelentést tettek volna, megvonják.

Az új hivatali fogadalmat a katonaság minden tagjától is megkövetelik, úgy a tisztektől, mint a legénységtől.

Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök el- utazott a román fővárosból

**Búcsuzó sajtónyilatkozatában dicsérte Tatarescut és Antonescut
s hangoztatta a kisanon és Balkánszövetség egységét**

Bucurestiből jelentik: Pénteken délelőtt egy órakor Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök fogadta a sajtó képviselőit és a sajtó számára a következő nyilatkozatot adta:

— Nem volt még eddig alkalmam személyesen is megismerkedni Tatarescu miniszterelnökkel és Antonescu külügyminiszterrel, de most ez a két napi együttes munka megmutatta, hogy valóságos élvezet velük együtt dolgozni.

— Szeretem az erőyes reális érzésű határo-

zott cselekvésű embereket és ezért nagyon jól megértettük egymást. A megbeszélések nem csak üres szavak maradtak, hanem azonnal tettekbe ültettük át.

— Azt már nem is szükséges hangoztatni, hogy külpolitikánk minden egyes pontja meg-egyezik a megállapításaink, véleményeink tökéletesen egybehangozóak.

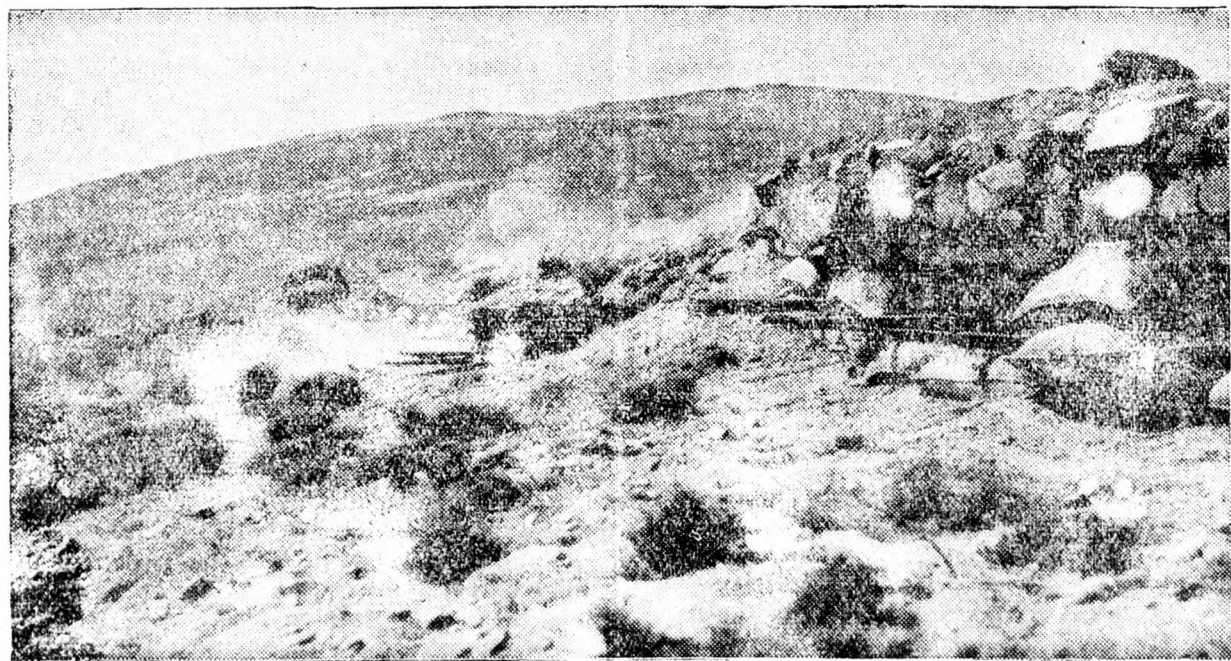
— A kisanonnak és a Balkánszövetségnek a céljai, módszerei és politikája változatlanul ugyanazok.

Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök péntek délelőtt 1 óra 50 perckor elutazott a román fővárosból.

**A román—jugoszláv tárgyalások eddigi
eredménye**

Bucuresti. Saját tud. A Dimineata a következőket írja a bucaresti román—jugoszláv konferenciáról:

— A megbeszélések nemcsak gazdasági kérdéseket öleltek fel, de bizonyos, hogy Stojadinovics, Tatarescu és Antonescu jelentősége tanácskozásokat folytattak a külpolitika általános, időszaki kérdéseiről is. Ami pedig a pénzügyi és kereskedelmi kérdéseket illeti, az ezekre vonatkozó megbeszélések olyan eredményekre vezettek, amelyek rövidesen érezhetővé lesznek a két ország gazdasági kapcsolataiban. Franasovici közlekedésügyi miniszter belgrádi látogatása vasárnap és hétfőn már egyik folyománya a bucaresti megbeszéléseknek. Allítható — írja a lap — hogy a tervezett dunai híd építésének azonnali megkezdésére vonatkozólag megtörtént a végleges meg egyezés.

Tüzérségi harc a Quadarrama-fronton

EGY RÉGI MAGYAR NAGYASSZONYRÓL

Elsárgult levelek feküsznek előttem. Amint olvasgatom őket, egyszerre egy mondat kapja meg figyelmemet, egy mondat, amit sokszor hallunk mostanában:

„Rosszkor élünk!”

A leveleket Perczel Miklósné 48-as honvédszerecs felesége írta a száműzetésből édesanyjának.

Bonyhádi Perczel Miklós, kinek nevelője Vörösmarthy Mihály volt, a szabadságharc alatt Pétervárad parancsnoka volt. Akkor esküdt ötéves hűséget a szépséges borsodi Latinovits Herminának. A világsi fegyverletétel után sze-

retett bátyjával, Perczel Mórral, a hírneves tábornokkal és sok magyar hazafival együtt Törökországba menekült. Fiatal felesége ezalatt nagy aggodalmak között élt. Férjének hozzá intézett leveleit az osztrák kémszervezet elfogta. Tíz hónap alatt mindössze egy cédulát kapott tőle, melyben írja, hogy Törökország Kutahia nevű városában van és kéri, hogy menjen utána. Perczel Miklósné egy pillanatig sem habozott. Utlevelet a rettegő Haynautól kellett kérnie. Haynau pöffeszkedő durvasággal fogadta. Utlevelet csak így adott, hogy Perczel Miklósné nyilatkozatot írt alá, mely szerint többé sohasem tér vissza hazájába.

Törökország felé

A fiatalasszony bátran nekivágott a hosszú és fáradtságos útnak. A gondviselés nem hagyta el.

Perczel Miklós így írta le naplójában felesége megérkezését:

Kutahia, 1850 június 6.

„... *Mig én tanakodtam, mint kellenék ideszállítást iránt rendelkezni, délután mintegy 5 óra tájban behajt egy törökös hintó a kaszárnyába s benne kedves Minuskám! Volt-e valakinek ily boldog meglepetése! Tíz hónapi elválás után, még pedig oly nehéz körülmények közt! Ki irhatná le a viszontlátás éledeletét? Valami Dömötör nevű, magát őrnagynak nevező magyar kísérte, kit Guyon adott mellé, még vele jött két angol is Brüsszából, egyik valami Longworth nevű, a másik egy festő Robertson. Stambulban Guyonéknál lakott, akik igen szívesek voltak hozzá. Utja szerencsés volt, minden ember, de különösen a gőzösök kapitányai legnagyobb figyelemmel és készséggel szolgáltak nekik, mit ritka hűsége és szeretete miatt meg is érdemelt.*

A törökországi emigránsok élete bizony nem valami kényelmes. Bár a török szultán vendégeinek tekintette őket, kíséret nélkül nem hagyhatták el lakásukat. Perczelné sokat nevelt a török katonán, ki sétáikon állandóan utánuk kullogott és mezei virágcsokrokkal kedveskedett a szép magyar asszonynak. A török nép különben megható módon kimutatta minden alkalommal a magyarok iránti rokonszenvét. Az emigránsoknak rozoga kaszárnyákban utaltak ki szobákat. A török kormánytól bizonyos fizetést húztak, eselédet is ő tartott a menekülteknek. Télire a szultán még köpenyegyet is küldött nekik ajándékba.

A gazdaságban nevelkedett Perczelné hamar feltalálta magát a szegényes környezetben. Kicsinosította a rideg kaszárnyai szobát és finom otthoni ételekre tanította Jánost, a magyar katonaszakácsot, aki bizony sokszor felöntött a garatra.

Perczelék 1851 augusztusáig maradtak Törökországban. Akkor az Amerikai Egyesült Államok meghívására az emigráció nagyrészevel együtt a Mississippin nevű hajón átkeltek az óceánra.

Newyorki fényes fogadtatásukat sok leírásból ismerjük. A város többek közt nagy lakomát adott a menekültek tiszteletére, melyen ott volt Beecher-Stowe. Amerika akkor leghíresebb anglikán prédikátora is. Ő nagyon rokonszenvezett a magyar ügygel s elhatározta, hogy egy Magyarországból származó családot vendégül lát magánál. Választása Perczel Miklósrá és feleségére esett és még a banketten ünnepélyesen meghívta őket.

Igy lettek Perczelék Beecher-Stowe-ék vendégei. A prédikátor hónapokig nem engedte el őket és a szeretet figyelem annyi jelét adta, hogy Perczelék még öreg korukban se tudtak meghatottság nélkül nála való időzésükről beszélni. Akkoriban Beecher-Stowe-nál tartózkodott látogatásban nővére, Beecher-Stowe Harriet is, a „Tamás bátya kunyhója” című világhírű regény írója. A nagyszerű testvérpár meleg barátságot kötött Perczelékkel, akiknek később sikerült vagyonukból egy csekély

pénzösszeget átsempészni Amerikába és ebből Iowa államban Davenport közelében kis birtokot vettek.

Itt Perczel Miklós földjét egyedül munkálta meg, míg felesége minden házi munkát maga végzett. Sokat fáztak a zord telek alatt. Olyan hideg volt, hogy a szobákban megfagyott a víz. Később a házaspár visszatért Európába.

Újra háborúban

Anyósával a következő levélben tudatta az eseményt:

Kedves, édes Anyuskám! Ne haragudjék, hogy oly régen nem írtam, de mióta felcsaptam ismét Bakának, oly sok volt a dolgom, hogy alig győztem. Szeptember 1-én lettem a iowai 10-ik gyalog Regiment ezredesévé kinevezve, azóta mint a Cigányok vándorlunk egy helyről a másikra és most itt állunk egy posványos, egészségtelen vidéken, táborom a Mississippin partján fekszik, szemben az Ohio folyónak avvali összefolyásával — van itt elég sereg, de azok kétharmada beteg sárgalázban — pedig jó sátorok és jó a ruházatuk, bizony a mi szegény honvédeinknek jól esett volna 48—49 telén, ha csak félannyival el lettek volna látva...

Ez időben Perczelné anyjához intézett levelei tele vannak aggodalommal. Amikor a sárgalázjárvány híre eljutott hozzá, nem tudott tovább otthon maradni és kis fogadott fiával együtt elutazott a St. Louis melletti sátor-táborba férjéhez. Onnét írja édesanyjának 1861 november 24-én:

„... Miklósom hála Isten egészséges, erős, Isten őrízze meg ebben a borzasztó háborúban...

... *Még az a jó, hogy most vele lehetek. Most sátorban lakunk, elég csinosak és melegnek ezek a sátorok, nagy sáncokélya éjjel-nappal ég, de az eső mégis csak bever, úgyhogy éjjel esernyőt tartunk a fejünk felett.*

Itt történt meg először, hogy a hős asszony rövid időre elvesztette lelkierőjét. Férje a sereggel ütközetbe indult s ő, egyedül maradt a gyermekkel. Éjjel a fiúcska rosszul lett és Perczelné kiment a sátorból, hogy friss vizet hozzon neki. A bejárat előtt megbölcött és amint lepillantott, a holdvilágnál egy sárgalázban elhalt néger meredt szemébe nézett. Perczelné a látványtól megborzadva, visszaroht a sátorba, összeesett és pár óráig sírógörcsökben földelte kezét. De erős lelke legyőzte a gyengeséget és mindaddig kitarított a sátorban, míg férje egészséges táborhelyet kapott.

Ekkor visszatért Davenportba. Onnét írja 1862 augusztus 14-én édesanyjának:

„... *A magyar lapokból talán már tudják, hogy Miklós mily dicsőül kitüntette magát Cornith előtt? Minden amerikai lapok hirdették ügyességét és nagy vitézségét. Már rég le akart köszönni, csak várta, míg egy nagyobb csatában részt vehet — ez megtörtént, még pedig mily nagy dicsőséggel! A csata után tüstént beadta lemondását, de mind a generálisok, mind a brigádájában szolgáló ezredek igen kérték, ne hagyja el a szolgálatot, ilyen jeles tisztnek a szolgálatát nem nélkülözhetjük — mondották. — Mindig a legveszedelmesebb helyre küldöt-*

Jersey szigetére, ahol Perczel Mórékkal együtt gazdálkodtak. Perczel Miklós akkoriban azt hitte, hogy sohase láthatja meg többé hazáját. De hosszas utánjárásra végre mégis sikerült az engedélyt megszerezni és Perczelné három hónapra hazajöhetett. Férje Párizsig elkísérte, Perczelné hazaérkezve, szomorúan látta a változást mindenben. Édesatyja és két testvére meghaltak, sok rokona és jóbarátja hazafisága miatt börtönben sanylődött. Az országban osztrák hivatalnokok voltak az urak és sok kém (akkor spicliknek hívták őket) volt mindenfelé. Csak édesanyja és testvéreinek meleg szeretete vigasztalta meg. A három hónap gyorsan elrepült és Perczelné vérző szívvel búcsúzott el újra hazájától, mint akkor gondolta, örökre.

Perseyben Perczel Miklósék nem maradtak sokáig, mert ottani bérletük alig jövedelmezett. Visszamentek Amerikába.

Iowa államban, Davenport mellett vettek farmot és házat építettek rá. Itt Perczel Miklós már két alkalmazottjával, kik közül az egyik magyar, műveli földjét. Felesége ismét a házimunkával foglalkozik. Állandóan honvágy gyötri és reménykedik, hogy ha férje amerikai állampolgár lesz, semmi se áll majd útjában, hogy haza mehessenek.

A farm nyugodt munkásélete nem tartott sokáig. 1861-ben kiűtött az amerikai polgárháború. Perczel Miklóst, ki rövid iowai tartózkodása alatt kivívta magának a legnagyobb tiszteletet és megbecsülést, felkérték, hogy vállalja el a 10-ik gyalogezred parancsnokságát.

ték, ismerve oroszán bátorságát...

A háború befejezte után Perczel Miklós visszatért farmjára. De Perczelné az egészségtelen klíma miatt betegkedni kezdett, így nagy nyereséggel eladták gazdaságukat és Brookklynba költöztek.

Itt Perczel Miklós borkereskedést nyitott. Kizárólag magyar borokkal kereskedett. Az üzlet jól ment és Perczelék most már nagy jólétben éltek. Kényelmes házat vettek. A ház minden szobájában hideg és meleg vízcsapok voltak. „A víz csövek által jön a házba — írja Perczelné —, a főzőkályha mellett a nagy üst, abban éjjel-nappal meleg a víz. Az egész házat egy kályha fűti”. Akkoriban találták fel a varrógépet. Perczelné is vett egyet. Irja, hogy majdnem belebetegedett, míg megtanult „az ördögös masinával” bänni.

1865-ben írja édesanyjának:

„... *Ha végigmegyek New-York főutcáján, elkábit a roppant tömeg és ezek közül egy sem jár mulatságból — mind pénzt csinál, még pedig roppant pénzt, nincs is fogalmuk arról a luxusról, ami itten uralkodik, még pedig minden háznál — nekünk is van egy ismerősünk, maga mondta, hogy 15 év előtt egy garasa sem volt, most a legnagyobb pompával él, a múlt évben 100.000 dollárt vett be üveggyöngyökből...*

Perczelék háza New-Yorkban az ott élő száműzötteknek egy darab Magyarországot jelentett, ahol magyar vendégszeretet és magyar konyha pár órára feledtette velük szomorú hontalanságukat.

Az 1867-i amnesztia után Perczelék eladták házukat és hazatértek Magyarországra. Perczel Miklósné a száműzetés 18 éve alatt lelkileg semmit se változott meg, de valamit otthagytott a messze idegenben a szokatlan munkában, honvágyban, betegségekben és a sátor-tábor borzalmaiban: szépségét. Hozzátartozói alig ismertek rá. Perczel Miklóst kinevezték Baranya és Pécs város főispánjával. Ezt az állást, általános tisztelet és szeretettől környezve, közel húsz évig töltötte be.

Perczel Miklósné 1901-ben halt meg. Sírkövére férje a következő sorokat vésette:

„*Megtartád fogadásodat, holtodiglan híven szerető, önfeláldozó társam voltál, egy hosszú, viszontagságos életen át.*”

Egy kedves emléket őrzök az érdekes magyar nagyasszonytól: egy török pénzekből öszszerótt karperecét. Zárókövének hátlapján primitív karcolással ez áll:

Kutahia 1850.

E karperecét Perczelné még Törökországból küldte legkisebb hűgának: nagyanyámnak.

Madarassy Frzsebet.

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 600, fél évre 300, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cíujel szerkesztő: **DR Sulyok István**
 Cíujel, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Derült meleg őszi idő jön. Az éjjeli lehűlés erősebb lesz.

Zürichi zárlat. Párizs 20.21 háromnegyed, London 15.53 egynegyed, Newyork 307.12, Brüsszel 51.90, Milánó 24.15, Amszterdam 208.22 fél, Berlin 123.45, Bécs 56.50, Prága 12.70, Varsó 57.80, Belgrád 700.

A PÁPA HÉTFŐN FOGADJA A SPANYOLORSZÁGI MENEKÜLTEKET. Vatikánvárosból jelentik: A pápa hétfőn délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadja a Rómába érkezett spanyol menekülteket. A Szentatyja hozzájuk intézett beszédét a vatikáni, olasz, több európai és amerikai állam rádiói is fogják közvetíteni.

Eljegyzés. Kovács Magda és Stein Jakab (Oradea) jegyesek.

Tatarozzák a Szent Márk-templomot. Velencében ezidőszent tatarozzák Szent Márkus csodálatos katedrálisát. Nem régen észrevették, hogy a dóm belső ácsmunkája és néhány pillére teljesen korhadt és a szakértők mérnökök kijelentették, hogy valóságos csoda, hogy a katedrális még áll. Még gondolni sem lehet a művészet és Velence ilyen katasztrófájára: a Szent Márkus-templom összedőlésére. Most már azonban a velenceiek nyugodtak lehetnek katedrálisuk sorsa felől. A munka minuciózusan és szorgalmasan folyik, ha a félelem miatt, hogy semmit meg ne rongáljanak, lassan is. Ezért, hogy a boltozat mozaikját, melyet egy különleges ácsmunka tart, ne érintsék, a tetőről folyik a munka. És a galambok éppen úgy, mint a turisták folytathatják jövés-menésüket a dombon, anélkül, hogy sejtelmük volna a drámáról, mely remegésben tartotta a dozsák városát.

Gömböst díszdoktorrá választotta a pécsi egyetem. Budapestről jelentik: Gömbös Gyula gyalogsági tábornok, magyar miniszterelnököt a nemzet érdekében nehéz időkből kifejtett eredményes működése elismerésül a pécsi tudományos egyetem a bölcsészeti tiszteletbeli doktorává választotta.

Anglia legbecsületesebb helysége. Londonból jelentik: Anglia legbecsületesebb helységének címét Snaith Yorkshire megyei városka nyerte el, ahol egy kereskedő ezt írta ki kirakata ablakába: „Egyfontos bankjegyet találtam az utcán, tulajdonosa átveheti az üzletben”. A felszólítás két hétig eredménytelenül maradt a kirakathoz, a kereskedő végül bevette és a pénzt a rendőrségen tette le.

Sajtótörvénytervezet készül az igazságügyminisztériumban. Bucuresti. Saját tud. Tegnap délután az igazságügyminisztériumban összeült egy szakértőkből álló bizottság, Djuvara elnöke alatt, amely egy sajtótörvénytervezetet tett megbeszélés tárgyává. Ugyanez a bizottság vizsgálat tárgyává tette azokat a módosításokat, amelyeket a kormány a köztisztviselők vagyonellenőrzési törvényén eszközölni akar.

Halálozás. Careiben szerdán meghalt maroslelyei Kacsó Károly ny. kir. műszaki főtanácsos, a satmarvármegyei államépítészeti hivatal volt főnöke 87 éves korában. Csütörtökön temették nagy részvét mellett. Gyászolják özvegye szül. Csatári György Erzsébet, gyermekei és unokái, továbbá Kacsó Mária és férje Sajó Dező, Kacsó Erzsébet és férje Pöhl Alfréd, Kacsó Irén és férje dr. Debreczeni Sándor, Kacsó Kálmán és felesége Balás Margit, ifj. dr. Pöhl Alfréd, Pöhl Andor, Debreczeni Irén Mária, Kacsó Judit.

Id. farczádi Simó Béla nyugalmazott főispán, földbirtokos életének 70-ik évében Ruson szeptember 8-án hosszas betegség után elhunyt. Halálával közvetlen hozzátartozóin kívül a székesfehérvári Fejérvári család is gyász érte. Az elhunyt általános részvétellel helyezték örök nyugalomra csütörtökön a Polana Blenchi-i sírkertben.

Püspöki pásztorlevél az autó-őrület ellen. Msgr. Mc. Auliffe, az amerikai Hartford püspöke pásztorlevelet adott ki az autó-őrület ellen, amelyben az ötödik parancs súlyos megsértését látja. Komolyan felhívja a hívek figyelmét arra a rengeteg áldozatra, melyet az autótulajdonosok az autótulajdonosokat, hogy felebarátaik életét és vagyonát lelkiismeretesen kímélik. Ugyancsak Amerikában külön püspökileg jóváhagyott imádság is van már az autózvezetők számára.

Fogy az ir szabadállam lakossága. Dublinból jelentik: Most hozták nyilvánosságra a legutóbbi népszámlálás eredményét. Eszerint az ir szabadállam lakossága 2,965,000 lélek. Az 1926. évi népszámlálással szemben mintegy 6000 főnyi csökkenés mutatkozik.

A vizsgálat elől elmenekült a pénzügyigazgató. Bucuresti. Saját tud. A pénzügyminisztériumhoz fejelentés érkezett Valeriu Bercaru tulceai pénzügyigazgató ellen, hogy nagyobb szabálytalanságokat követett el. A miniszter vizsgálatot rendelt el, mire a pénzügyigazgató eltűnt a városból. A nyomozást megindították.

Harmincmillió lei névértékű állampapírkölcsönt kapott Satu-Mare. Saját tud. A város a vízműépítésre harmincmillió lei kölcsön felvételére kapott engedélyt, de a Postatakarék nem folyósította. A város a Vármegye és a Városok Hitelintézetével kezdett tárgyalásokat, mert a vízmű építését már megkezdték, így a kölcsönre nagy szükség volt. A pénzügyintézet sikerült olyan megállapodást kötni, amelynek értelmében harmincmillió lei névértékű állampapírkölcsönt folyósítanak, amit a város tizenhárom és félmillió lei értékben a Nemzeti Banknál lombardíroz. A kölcsönt még ebben a hónapban kifizetik. Jövőre újabb kölcsön felvételére kér engedélyt a város.

A rádió pénzbeszédje lelvéssel fenyegetett meg egy képviselőt. Bucuresti. Saját tud. Zippa liberális képviselő, a iasii pártszervezet alelnöke feljelentést tett az ügyészségen életveszélyes fenyegetés címén egy Popescu nevű rádió előfizetési pénzbeszéd ellen. Popescu ugyanis kihágási jegyzőkönyvet vett fel a képviselő ellen, nyilvánvalóan zaklatási szándékkal, amiért az feljelentette a tulbuzgó tisztviselőt. Popescu, amikor főnöke megleckézett, ezekkel a szavakkal válaszolt: — Akad még két golyó Zippa képviselő számára is. mint ahogy Ducának jutott. — A tisztviselőt letartóztatták.

*** Hihetetlen olcsó áron juthat hozzá 129 kötetből álló kis könyvtárhoz.** Egyik előfizetőnk felkérésének teszünk eleget, mikor olvasóink sz. figyelmét felhívjuk egy ritka könyvvásárlási alkalomra: 129 kötetből álló kis könyvtárat mindössze 3000 leiert eladja. A könyvek kötöttek és teljesen jó állapotban vannak. A művek szerzői: Abonyi, Ambrus Zoltán (14 kötet), Ballagi, Bárony, Bródy, Heltai, Jób Dániel, Kardos, Kisfaludy Károly, Kóbor Tamás, Kondor, Kohányi, Kőlcsey Ferenc válogatott művei, Krudy Gyula, Mikszáth Kálmán 34 kötet, Molnár Ferenc, Muray Károly, Nagy Endre, Ohnet György, Pekár Gyula, Pakots József, Petőfi Sándor, Sass E., Szomaházy I., Szemere György, Szini Gyula és mások. Érdeklődők forduljanak kiadóhivatalunkhoz bővebb felvilágosításért. A szállítási költség vásárlót terheli.

Markham Beryl
 angol pilóta, aki a napokban teljesen egyedül átrepülte az Atlanti óceánt.

Külföldi, igen szép

szentképek

nagy választékban kaphatók könyvosztályunknál:

- 1. Fekete matt nyomással** (Kis Szt. Teréz, Jézus Szive, Don Bosco) 100 drb. **150 Lei**
- 2. Több színnyomatu Spöil és Renthaler képek legfinomabb chromo papiron** 100 drb. **150 ..**
- 3. Gyönyörű szines vászonképek** (Mária a gyermek Jézussal) 100 drb. **200 ..**
- 4. Legfinomabb szines vászon képek aranybetéttel** 100 drb. **350 ..**

Eduárd király repülő testőrsége. Londonból jelentik: Fielden hadnagyot, aki Eduárd királyt szokta repülőutjain kísérni, kapitánnyá nevezték ki. Az angol légiflotta kebelében külön repülőrajt létesítettek, mely a királyt légi utjain fogja kísérni, ha a királyság valamelyik vidékét meglátogatni kívánja. A király megkoronáztatása után országának majdnem minden részébe ellátogat és az előkészületek arra mutatnak, hogy a jövőben is sűrűn fogja használni utazásaira a repülőgépet.

Betörők kirabolták a csendőrmestert. Satu-Mare. Saját tud. A maramuresi Dragomiresti községben sok volt a panasz a csendőrmester ellen, mert nem fordított elég gondot a gyakori tolvajlások tettesének a kinyomozására. Ezért a sightheti csendőrazmnyparancsnokság utasítást küldött Holom Joan őrmesternek, ha rövid időn belül nem tartóztatja le a betörőket, fegyelmi uton megbüntetik. Holom Ioan erre erőlyes nyomozásba kezdett. A szomszédos községbe ment, hogy a tolvajokat elfogja. Amig oda volt, betörtek az őrsre s azt teljesen kifosztották. A tetteseket eddig még nem sikerült lefűlelni.

Nagy műértéket képviselő szentségtartót loptak a gheorgheni templomból. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A gheorgheni rendőrség jelentette csütörtökön az ügyészségnek, hogy eddig ismeretlen tettes éjszaka behatolt a katolikus templom sekrestyéjén keresztül a templomba és az ott ereklyeként őrzött nagyértékű szentségtartót ellopta. A szentségtartó nem volt használatban. A 82 cm magas, tizenkét kgr. súlyu, nehéz szinezűst szentségtartó drágakövekkel volt kirakva. Davidovics Dávid nevű gazdag örmény kereskedő ajánlkozta mintegy két évszázaddal ezelőtt a templomnak az értékes műértéket képviselő szentségtartót. Hozzáérték egy millió leire becsülték. A rendőrség nyomozza a betörőt.

Vörhenyjárvány miatt október 1-én kezdik meg a tanítást Satu-Maren. Saját tud. A város területén egyre nagyobb méreteket ölt a vörhenyjárvány, különösen a gyermekek között. A városi főorvosi hivatal felhívására a tanügyi hatóságok elrendelték, hogy a satumarei iskolákban csak október 1-én kezdjék meg a tanítást.

Egy tüzoltó haláláért kártérítésre ítélték Satu-Mare városát. Saját tud. 1933 májusában nagy népünnepelet rendezett a város, amelynek során tűzijátékkal szórakoztatták a közönséget. A rakétákat Puskás Sándor tüzoltóparancsnok és Cégényi Ferenc önkéntes tüzoltó röppentették fel, de a rakéták felrobbantak és Cégényit megölték. Puskás Sándor a kezére lett nyomorék, amibe később belehalt. A Doros-féle időközi bizottság ötvenezer lejel kiegyezett a Cégényi-családdal, de a liberális időközi bizottság az özvegyeséget felbontotta. A család erre pert indított a város ellen. Az ügyben most hozott ítéletet a bíróság és kötelezte a várost az ötvenezer lei kártérítési összeg kifizetésére a kamatokkal együtt. A perköltség megfizetésében is elmarasztalták a várost.

*** Több, mint 6000 orvos igazolja a Togal kiváló fájdalomcsillapító, gyógyító hatását, csuszos-, köszvényes- és idegfájdalmaknál.** Hüléses betegségeknel is régóta beváltak a Togal tableták. A hatása közvetlenül mutatkozik. A Togal teljesen ártalmatlan és nem fejt ki káros hatást sem a gyomorra, sem a vesékre, vagy más szervekre.

*** Felhívás az oradeai háztulajdonosokhoz.** Felkérjük az összes háztulajdonostársainkat, azokat is, akik nem tagjai Szövetségünknek, hogy egy öket érdeklő igen fontos ügyben, hivatalos helyiségünkben (Rimanóczy-u. 8. sz.) szeptember 15-éig a délelőtti órákban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. **Háztulajdonosok Szövetsége.**

Befejezték az irgalmas nővérek gheorgheni sárdájának átalakítási munkálatait. Saját tud. Az irgalmas nővérek kitünő vezetése alatt működő leányiskola átalakítási munkálatait teljesen befejezték. Az új iskolai évben már lényegesen nagyobb férőhellyel, teljesen újszerű berendezéssel áll a leányiskola a katolikus szülők leánygyermekéi rendelkezésére. Az átalakított leányiskola országos szinten a cluji Marianum után a második és a városnak is egyik legszebb középülete.

Egy őrzőgő munkás megülte a szövetségi igazgatóját és önmagát. Prágából jelentik: *Hollesovics* Juhoda, a prágai fogyasztási szövetséget elbocsájtott munkása négy revolverlövessel agyonlőtte *Selmachel* szövetségi igazgatót, egy disznóölőkéssel megsebesítette egyik munkástársát, majd több késszúrással saját magát is kivégezte.

Egy orvos szerencsés autószerencsétlensége. Satu-Mare. Saját tud. Könnyen vezetésre válható gépkocsiszerencsétlenség történt a somcutai-ulmeni országúton. Dr. Sándor Sándor ulmeni körorvos saját autóján egy átmulatott éjszaka után családjával hazafelé indult. Az egyik éles kanyarnál a gépkocsi nagy erővel a beton hídoszlopnak rohant és kidöntötte. Az orvos gyorsan fékezett és sikerült is megakadályozni, hogy a géj a négy méteres mélységbe ne zuhanjon. A kocsi összetört, de az utasoknak semmi bajuk sem történt.

Gyarapodott aszkétikus irodalmunk.

V. Lehodey S. O.:

Isten kezében

című új könyvel, Müller Lajos fordításában.

Ara 120 lei és portó

Kapható: könyvosztályunkban.

Agyonlőttek három angol rendőrt az arabok. Jeruzsálemből jelentik: Palesztina északi részében tegnap újabb véres merénylet történt, amelynek áldozatai angol rendőrök. Roszina községben lázadó arabok lesből agyonlőttek három angol rendőrt, majd sikerült elmenekülniök. Tegnap más összejövetek is voltak, amelynek során három angol katonát és három bennszülött rendőrt megsebesült. Az araboknak tiz sebesültjük volt.

Párizsból eltűnik a villamos. Párizsból jelentik: Az utcai közlekedésügy gyökeres átrendezése alatt áll. Ez év végére Párizs utcáiról végkép eltűnik a villamos, sőt a város központi részét a külvárosokkal összekötő helytérdekű vasutakat is „leépítik”. Csak a földalatti vasutnak, a híres „Métro”-nak kedveznek. Különben a jövő év elejétől Párizs egész helyi közlekedését az autóbuszok veszik át. Az eddigi fejlődés ebben az irányban arra enged következtetést, hogy a terv végrehajtható. 1921-ben még csak 765 autóbusz közlekedett Párizs utcáin, de számuk állandóan növekedett. Az elmúlt év végén már 200 autóbuszjárat 3329 autóbusszal honyolitotta le a világváros forgalmát. Legutóbb ismét 1190 új autóbust helyeztek üzembe. A párizsi közlekedésügy „motorizálása” tehát befejezés előtt áll s a rohanó idő az ócskaságok muzeumába utalja a csilingelő villamost, éppen úgy, mint ahogy a villamos megjelenése előpörte el az utcáról a rozoga konflikt és a döcögő lóvasutat. Velük tűntek el a közlekedési eszközök jellegzetes alakjai is, akik immár éppenny muzeumi figurává váltak, mint ahogy ez a sors fenyegeti most a villamoskalauzt és a jegyszédőt is.

Timisoara 17 milliós leies kölcsönt vesz fel. A Banat fővárosa megállapodást kötött Postatakarékkal a görögkeleti székesegyház és a vágóhídi hűtőberendezés építésére szükséges 17 milliós kölcsön folyósítására. A kölcsön egész összegét még a hét folyamán kifizeti a városnak a Postatakarék vezérigazgatósága.

Az arcképe kétmillió frankot ér, ő maga dicsőítet. Melyik amatőr nem ismeri Gauguin híres festményét, amelynek címe: Az ő arcképe és amelyet legutóbb kétmillió frankra becsülték? Ez a festmény egy bájos fiatal lányt ábrázol a Csendes-óceán kis szigetének egyikéről, ahol Gauguin élt és ahol 1903-ban meghalt. Ez a híres óceániai szépség ma öreg, beteges, félig paralitikus aszóny. A legnyomorúságosabbán él Papetelben, egy kínainak a dísznőit gondozva. Aligha gondol a festőre és hogy az arcképe örök időkre szóló remekmű. Az bizonyos, hogy ma már senki se törődik Gauguin ké. Tahura-jával.

Letartóztatták a milliomos kifosztóit. Bucuresti. Saját tud. Sapatino többszörös milliomos kifosztóit, Licaciú Nusát, a dúsgazdag ember nevelt leányát és ennek bűntársnőjét, Paula Mendelovicit, aki segítségére volt a paralitikus agg milliomos érték-tárgyainak és pénzének eltulajdonításában, letartóztatták és átkísérték a vacaresti fegyházba.

Rosenberg — nem árja. Kaunasból jelentik: Egy litván újságíró, névszerint Franz Szell, a legalaposabb kutatásokkal utánajárt Alfred Rosenberg származásának. A kutatások során megállapította, hogy Rosenberg atyai nagyapja Rigában született és lett származású. Anyja, Caroline Sire Szentpéterváron született és francia eredetű. Apai ágon egyik őse zsidó nő volt, míg egyik dédnagyatyja mongol. Az említett újságíró kutatásainak eredményét betérjesztette a német belügyminiszteriumba s külön megküldte Göring, Göbbels és Frick minisztereknek is. A kísértő levélben kötelezi magát arra, hogy bármely komoly bíróság előtt hajlandó megjelenni s állításait okmányokkal bizonyítani.

Halálos puskaharc két rivális csempész-tábor között. Sighetből jelentik: A Tisa folyó sárga-candresi szakaszán tegnap két rivális csempészársaság találkozott. A csempészek fegyvereket vittek elő és több mint tíz percig fegyverropogástól volt hangos az egész völgy. Két község csendőrsége is a puskaropogás zaja felé sietett. Amikor a csendőrök a csata színterére érkeztek, a csempészek már elmenekültek. A harcateremen vérnyomokat lehetett látni. A csempészek a harc során valószínűleg tudatára jöttek, hogy sokkal súlyosabb veszély számukra, ha a csendőrség kezébe kerülnek, mintha a nagy harcot befejezetlenül hagyják. A csendőrök több irányban folytatták a csempészek üldözését, akik sebesültjeiket magukkal vitték. A csempészeket be akarják keríteni. Több jel is arra mutat, hogy a küzdelemnek halálos áldozatai is vannak, amelyeket szintén elszállítottak, mert nem volt idejük az áldozatokat eltemetni.

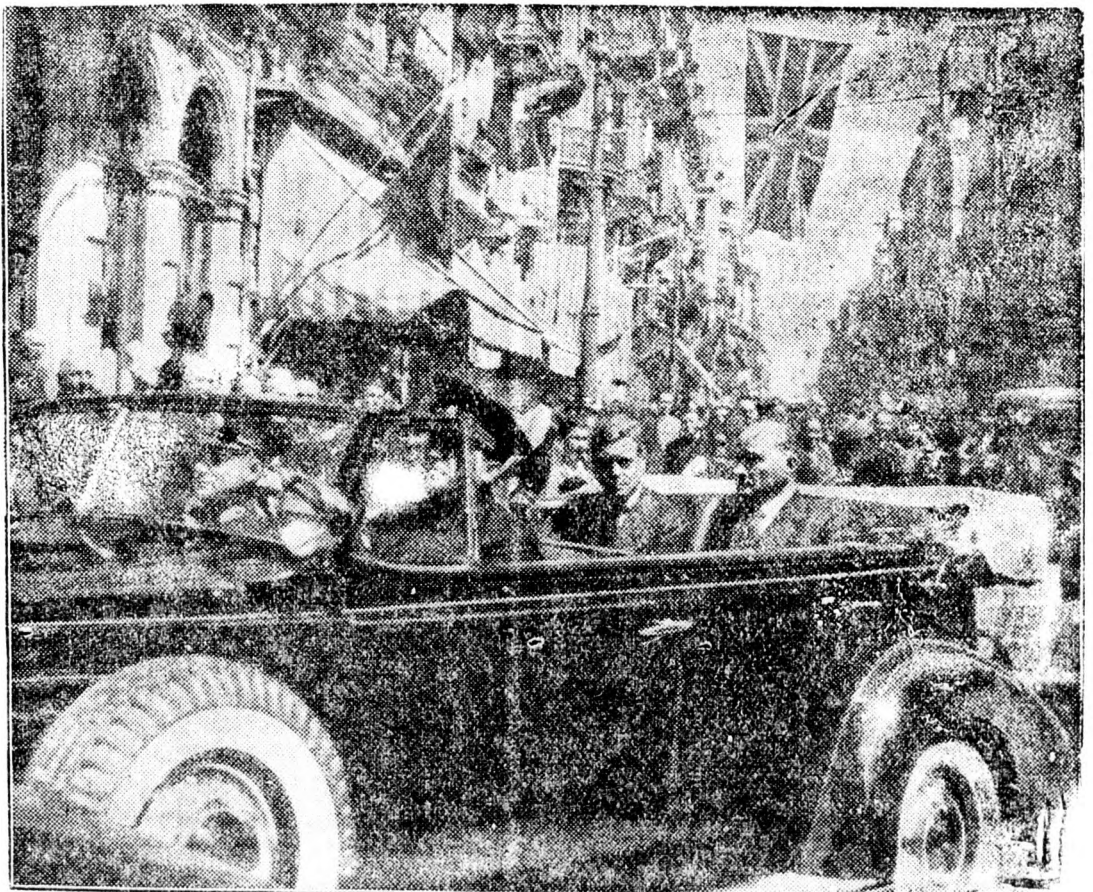
Gólyák és sasok harca. Istanbulból jelentik: Egy bizonyos idő óta különös jelenséget figyeltek meg Afion Karahissarban és Sandlíkban (Törökország): gólyák és sasok elkeseredett harcát. Tíz- meg tízezer gólya viaskodik elkecseregetten a sasok százával, amelyek fészkeikre törnek, hogy elrabolják a kis gólyafiókákat. A legkülönösebb pedig a dologban az, hogy a gólyák a küzdelem második vagy harmadik napján erősitéseket kaptak: a Balkánon és Istanbul környékén rengeteg gólya hagyta ott a fészket és sűrű csapatokban siettek gólyatársaik segítségére a sasokkal való harcukban. A szemtanúk a halálos harc minden fázisát megfigyelték. Ugy látszik, a küzdelem színhelyén holtn maradt sasok számáról ítélve, hogy a gólyáknak végül is sikerült elűzniök a hatalmas ragadozókat.

* **Asztma és szivbetegség,** mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitünően szabályozza. Az orvosok ajánlják.

A skótok legyőzték az angolokat. Londonból jelentik: Anglia egynemely vidékén feltűnő sűrűn születtek ikrek a háború után következő években. Aldershotban, a nagy katonai táborhoz tartozó iskolákban egy osztályban öt ikerpár van, de a skótok ezen a téren is elhagyták az angolokat, mert az egyik edinburghi iskolában nem kevesebb, mint hét ikerpár jár egy osztályba s olyan nagyon hasonlítanak egymáshoz, hogy a tanító alig tudja őket egymástól megkülönböztetni.

Közművelődési ház épül Ditráu községben is. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ditráu hétezer lakosu nagyközségben dr. Lőrincz József plébános és más lelkes faluvezetők kezdeményezésére közművelődési ház épül. Két és félmillió lei értékben e hó 30-án adják vállalatba a nagyszabású munkát.

Botrányba fulladt az Olimpia csehszlovákiai társasutazása. Satu-Mare. Saját tud. A satumarei Olimpia sportklub három mérkőzésre kötelezte magát Csehszlovákiában s ez alkalommal társasutazást hirdetett a helyi lapokban. A felhívásra kétszázhusz ember jelentkezett, akik lefizették a rájuk kiszabott illetéket és csütörtökön hajnalban a rendezőség utasítása szerint a vonatra ültek. Halmeunál az utasokat leszállították a vonatról, az egyik váróterembe terelték, ahol szigorú vámvizsgálatot tartottak. A cseh vámtiszték az élelmiszerekre vámilletéket vetettek ki, majd felszólították az utasokat, hogy váltásuk meg jegyüket, mert a rendezőség csak Halmeuig vállalta a vasuti jegyet. Később Királyházáról megérkezett a cseh motoros kúlvonlat, amit a kirándulók részére rendelték Halmeuba. Dél felé aztán a román hatóságok kijelentették, hogy az éjszaka folyamán rendelet érkezett a belügyminisztertől, hogy a társasutazás résztvevőit ne engedjék ki az országból, csak abban az esetben, ha egyenként egyezkedt leies illetéket fizetnek. A rendezőség erre beutazott Satu-Marara, ahol dr. Ardelean Octavian sátmarmegyei prefektustól irásos határozatot kértek, amelyben a megyefőnök a saját felelősségére elrendeli, hogy az utasokat engedjék át Csehszlovákiába. De a határrendőség ezt nem vehette figyelembe s így az utasokat visszaküldték Satu-Marara. Előzőleg a Csehszlovákiába váltott vasuti jegyeiket becsereülték, de a vámilletéket nem voltak hajlandók visszafizetni. Állítólag olyan értelmű feljelentést küldtek a belügyminiszternek, hogy a társasutazásra csupa csempészek jelentkeztek. A hatóságok rendelkezése igen nagy elkeseredést váltott ki az utasok között, akik közül többen százakat fizettek rá a betiltott társasutazásra. Többen kijelentették, hogy kártérítési keresetet indítanak az Olimpia ellen.

VIII. Eduárd király Istanbulban.

A török főváros zászló és virágdíszben fogadta az angol királyt. Képünkön Kemál Atatürk köztársasági elnök kíséretében gépkocsin halad át Istanbul utcáin.

Napoleon végrendelete

Hajából szőtt karkötőt hagyott a feleségének

A Szent Ilona szigetére száműzött Napoleon 1821. április 13-án mondotta tollba végrendeletét, amelynek bevezető részében a következő ismert híres mondat állott: „Kívánom, hogy testem a Szajna partján nyugodjék a francia nép körében, amelyet én annyira szerettem”.

A híres végrendelet többi része nagyjából ismeretlen a nagy közönség előtt.

Napoleon császár a legnagyobb részletességgel sorolta fel végrendeletében azokat a tárgyakat, amelyeket hűséges tábornokainak és híveinek szánt. Száműzetéseinek szomorú éveiben a legnagyobb szeretettel mégis fiára, a római királyra, a Reichstadti hercegre gondolt. A császár végrendeletében fiára hagyta azt az öltönyt, amelyet a marengói csatában viselt, amikor a zászlót kezébe ragadva gránátosai élén megrohmozta az osztrák hadállásokat. De fiára hagyta híres tábori ágját is és fegyvereit, a kardot, amelyet Aussterlitznél használt. Aztán Sobieski szabályját, pisztolyait, csizmáit, rendjeleit, császári pecsétjét, óráját és azt az ébresztőt, amely eredetileg Nagy Frigyesé volt, továbbá éremgyűjteményét, porcellánjait és legszebb, legkedvesebb könyveit.

Ezeknek a legendás híru relikviáknak megőrzését Bertrand tábornokra, Montholon titkárra bízta azzal a rendelkezéssel, hogy a tárgyakat csak akkor adják át fiának majd, ha eléri a tizenhatodik életét. „Kívánom, hogy ezek az emlékek, amelyeket átadok, emlékeztessék őt atyjára, akiről az egész világ beszél” — mondotta a császár.

Családja minden tagja részére hagyott egy-egy emléktárgyat: Madame Mére, a császár édesanyja részére hagyta ezüst éjjeli lámpáját, Fesch bíboros részére értékes úti bőröndjeit, Caroline és Hortense testvérei számára szőnyegeket és különböző arany- és ezüstműt hágyományozott. Az örökségből csak Lajos testvérét zárta ki, aki hűtlen volt hozzá, Mária Lujzának egy karkötőt hagyott, amelyet a császár hajából szöttek.

A császár magánvagyonát a Laffitte bankház örítte s ez az összeg hat millió frankot tett ki. Ennek a jelentős összegnek egy részét titkárra, a hűséges Montholon kapta. Bertrand tábornok ötszáz ezer frankot örökölt a császártól. Egy másik híve, aki megosztotta vele a száműzetés keserű éveit, négyszáz ezer frankot kapott. A többiek fejenként, száz- illetve ötvenezer frankot kaptak. A fennmaradó összegekről a császár úgy rendelkezett, hogy azokat a waterlooi csatában megsebesült katonák között és azon bajtársai között osszák szét, akik a császár mellett Elba szigetén teljesítettek szolgálatot.

KÖZGAZDASÁG

Az ipari jogosítványok átcserelésére vonatkozó miniszteri rendelet szövege

Mint jelentettük, az ipari jogosítványoknak munkakönyvekkel való átcserelési határidejét miniszteri rendelettel meghosszabbították. A munkakamarákhoz és a munkaügyi felügyelőségekhez megküldött rendelet szövege a következőképpen szól:

„Mindazok, akik munkakönyvekkel, mesterkönyvekkel és a régi törvény alapján kiadott iparengedélyekkel rendelkeznek, ezeket kötelesek a munkakamaráknál, vagy ezek megyei kiadóságaiknál letétbe helyezni új mesterkönyvekkel és iparengedélyekkel való becserélés végett, még pedig a következőképpen:

1. A régi munkakönyveket új munkakönyvekre cserélik be.

2. Ugyancsak munkakönyvekre cserélik be a segédmunkások könyveit is, ha ezek igazolni tudják, hogy a szakmában legkevesebb három éven át dolgoztak.

3. A régi mesterkönyveket, valamint ipari jogosítványokat mesterkönyvekre cserélik ki, ha tulajdonosaik igazolják, hogy inasok voltak.

4. Ugyancsak mesterkönyvekre cserélik ki azokat a munkakönyveket is, amelyeket az 1884. évi magyar ipartörvény és az 1907. évi osztrák törvény alapján állítottak ki és amelyeknek tulajdonosaik igazolják, hogy legkevesebb tíz éve gyakorolják mesterségüket, vagy pedig legkevesebb öt éven át önálló műhelyük volt, vagy önállóan vezették öt éven át egy gyár osztályát.

A becserélésre vonatkozó kérvényeket 1936 október 30-ig fogadják el. Azokat, akik a fenti időpont után munkakönyveket nem cserélték be, úgy tekintik, hogy munkakönyvvel nem rendelkeznek és eljárás indítanak ellenük.

A kérvényhez mellékelni kell a fenti feltételeket igazoló iratokat, valamint a társadalombiztosító pénztár nyugtáját, ötven lei lefizetéséről.

Azoknak, akiknek nincs munkakönyvük és új munkakönyvet akarnak vagy pedig mesterkönyvet kívánnak kiváltani, a munkakamaránál kell jelentkezniük, kérvényt kell benyújtaniuk és ehhez két fényképet, valamint a szakmai képesítést igazoló iratokat kell csatolniuk: a) inas-bizonyítvány vagy pedig szakmai tanfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvány alapján; b) az ipari, háztartási és háziipari iskolák bizonyítványai alapján; c) a süketnémák, valamint a vakok iskolájának bizonyítványai alapján, amelyek igazolják valamely mesterség elsajátítását. Vizsga alapján: Inas-bizonyítványok tulajdonosai, akik nem végeztek el szakmai tanfolyamot.

Mesterkönyvet kérhetnek a mérnökök, valamint az ipariskolák végzett növendékei is és olyan munkások, akik igazolják, hogy az inaséveken kívül háromesztendő gyakorlatuk van. Ezekben az esetekben a munkakönyv kiváltásakor a társadalombiztosítónál a munkakönyvért 300 leit, a mesterkönyvért pedig 50 leit kell fizetni.

Minden iparos, aki önálló műhellyel rendelkezik és tíz munkánál kevesebb, valamint 20 lóerőnél kisebb gépenergiával dolgozik, köteles iparengedélyt váltani. Az erre vonatkozó kérvényeket a munkakamarához kell benyújtani. A kérvényhez mellékelni kell a mesterkönyvet, a műhely működési engedélyét, valamint a társadalombiztosító 200 lei lefizetéséről szóló elismervényét.

Európa cukortermelése ez évben lényegesen emelkedett

Prágából jelentik: A napokban hozták nyilvánosságra az 1936/37. cukortermelési évadnak az európai államok termelésére vonatkozó statisztikáját. A becslés ez évben rendkívül nehéz, mert a cukorrépa fejlődése államonként igen eltérő és abnormális. Egyébként a cukorrépa mindenütt szépen fejlődik és ha a termeléskezdetek előtti utolsó hónapban meleg és tiszta lesz az időjárás, sokféle rekordtermésre lehet számítani.

A legutóbbi cukorvetésterületi statisztika szerint Európában ez évben 2863 ezer há-t ültettek be cukorrépával a múltévi 2786 ezer há-val szemben. Mindemellett az augusztusévi becslés szerint az összes cukorrépa-területek nagysága csak 2855 ezer há. Ebből az európai államokra — Oroszország kivételével — 1610 ezer há esik a múltévi 1561 ezer há-val szemben.

Az európai államok cukortermelését ez évben 6762 ezer tonnára becsülik, ami csak 262 ezer tonnával több a tavalyinál. Oroszország cukorrépa-területe ez évben 1245 ezer há a múltévi 1225 ezer há-val szemben, míg a cukortermelése a múltévben 2600 ezer tonna volt, az idei termelést pedig 2.6 millió tonnára becsülik. Ezzel együtt tehát az európai cukortermelést a most következő kampányban 9562 ezer tonnára lehet tenni a múltévi 9100 ezer tonnával szemben.

A kormány kötelezővé akarja tenni a jégkár elleni biztosítást. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium törvényelőkészítő bizottsága egy javaslatot foglalkozik, amely kötelezővé teszi az összes mezőgazdák jégbiztosítását. A minisztérium statisztikai osztálya ugyanis kiszámította, hogy tizenegy évenként átlag két év termését veri el a jég és így célszerű volna jégkár ellen bebiztosítani a gazdákat.

Takarmány és gabonainaság előtt áll a székely gazdák egy része. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az ebben az évben tapasztalt szokatlanul széleséges időjárás nyomában jogos aggodalom tölti el a székelylakta területek gazdáinak jó részét a takarmányra és gabonafajtákra vonatkozólag. A nyári szokatlan hőség teljesen kiégett minden széna-takarmány növényt, úgy hogy a sarju termés is nagyon visszamaradt. Az ennek nyomában járó kevés és gyengemínőségű takarmány nem elegendő az állatok tellettésére. Hasonló a helyzet egyes gabonafélékben, különösen Giurgiu vidékén. Az őszi esős és hideg időjárás késleltette a cséplést, sokhelyt a gabona a mezőn kicsirázott. A kukorica ára 34 leiről 54 leire emelkedett vékánként. Ezzel magasabb árat ért el, mint a rozs, vagy az árpa, amelyeknek vékája 42, illetve 32 lei. Ezek az áremelkedések máris érezhetőek. Kevés takarmány miatt a gazdák kénytelenek lesznek állataikat olcsóbb áron is piacra dobni, ami jelentős gazdasági szegényedésnek veti meg az alapját.

Faszövetkezet alakít a gheorgheni közbirtokosság is. Saját tud. A közbirtokosság legutóbbi gyűlésén Gereöffy Csanád birtokos javaslatot terjesztett elő, hogy a közbirtokosság kebelében alakuljon fakitermelő és értékesítő, szövetkezet, mely a székely gazdák közös faértékeit saját erejével termelné ki és értékesítené. Az értekezlet elvben ki is mondotta a szövetkezet megalakítását, most csak a törvényes formaiságok vannak hátra. Jó lenne, ha a közbirtokossági vezetők a továbbiakra nézve kapcsolatot keresnének dr. Pitner Árpád ügyvéd és Sztankó Zoltán erdőmérnökkel, a Székely Faszövetkezet vezetőivel, akiknek közreműködésével könnyebben tudhatnának a megalakulással járó nehézségeken.

Ötvenmillió lei értékű ipari gépet rendeltek a vállalatok az utóbbi hetekben Németországból. Az investíciós bizottság a gépimport-engedélyek kiadásánál előnyben részesíti a németországi gépek behozatalát. Ennek következtében az újonnan alakuló vagy újemelket kibővítő vállalatok gépmegrendeléseket Németországban eszközöl. Az utóbbi hetekben Németországban 51 millió lei értékű textil-, fa- és fémfeldolgozó gép és gézállagcseréhez szükséges gép szállítására kapott megrendelést.

Figyelem!

Soha nem hallott olcsó áron szerzhető be a neves rádiószónok

Tóth Tihaméc

összes legkiválóbb művei.

Mélyen leszállított árak! Ritka alkalom!

Prédikációs könyvek:

Krisztus király	340 h. csak	240 lei
Tízparancsolat I.	340 " "	240 "
Tízparancsolat II.	340 " "	240 "
Hiszek egy Istenben	340 " "	240 "
Hiszek Jézus Krisztusban	340 " "	240 "
Hiszek az egyházban	340 " "	240 "
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	340 " "	240 "

Vidéki megrendeléseknél plusz 15 lei portó

Részletfizetési kedvezmény.

Megrendelhető:

Kapható könyvosztályunknál

A közigazgatás apró hírei

(Bucuresti.) Románia külkereskedelmi mérlege az első félév végén 1898 lei nyereséggel zárult. A múlt év ugyanezen időszakában 1441 millió lei volt az aktívum. Az emelkedés tehát lényeges.

(Bucuresti.) Pop Valér kereskedelmi miniszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a jelenlegi külkereskedelmi rendszer kitűnően bevált (?) s az továbbra is változatlanul hatályban marad.

(Timisoara.) Vagonhiány miatt a buzafelhozatal vontatott, pedig a közraktárak előtt készen állanak az uszályok, melyek a feketetengeri kikötőkbe irányított készleteket rendeltetésük helyére víziúton szállítanák.

(Bucuresti.) A Nemzeti Bank megszüntette a kompenzációs alapon történő árukivittelt, amennyiben nem fogadja el a felajánlott, kötelező bankgaranciákat. A jegybank magatartása az importőröknek roppant nehézségeket okoz.

(Satumare.) A subprefektus úgy intézkedett, hogy az u. n. „parasztalmokban” öröklendő szándékozók számára nem kell ezután külön engedélyt váltaniok. Könnyítés ez a gazdák javára.

(Oradea.) Beavatott körökben több hitelszövetkezet fúziós egyesítéséről folynak tárgyalások. Egy új szövetkezet alapítása pedig rövidesen megtörténik.

(Sopron.) A városban megnyílt a Nemzetközi Erdészeti Kongresszus, melyen igen sok külföldi delegátus vesz részt.

(Budapest.) A makói vereshagyma kivitele vontatott, viszont a foghagyma exportja igen élénk. Meglepő, hogy a magyar hagymát az angol piacon a spanyol vörshagyma versenye nyomja.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 13.

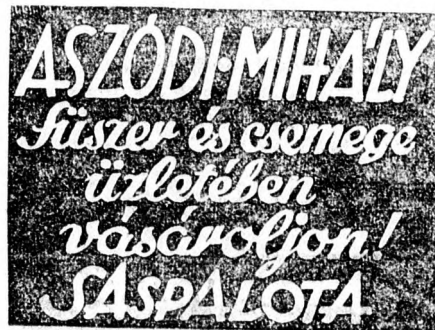
Bucuresti. 7.30 Reggeli műsor. 13.50 Harangszó. Egyházi beszéd. 14.10 Karének. 14.40 Marcu zenekar. 19 Sibiceanu zenekar. 20.50 Felolvasás. 20.35 Hangjáték. 22.50 Rádiózenekar. Costinescu énekesnővel. Benatzky: Fehér ló, egyveleg. Mozart: Figaro, apródária. Bizet: Carmen, ária. Rust: Három tavaszi nap, Gounod: Faust, Margit áriája. Lindemann: Orosz tánc és dalegyveleg. 23.55 Hírek.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet. Prédikál Muraközy Gyula lelkész. 12—13.15 Népének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. A szentbeszédet P. Bangha Béla S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Magyar nóták. 14.45 Rádiókronika. 15 Hanglemek. 16 Gazdáknak. 16.50 Jazz. 17.30 Gárdos Kornélia előadása. 18 Ének-zongora. 19 Komáromi János elbeszélései. 19.30 Szalonzene. 20.40 Harangvirág a Nemzeti Színházról. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 14.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Rádiózenekar. 20.40 Híres énekesek lemezei. 21.30 A királyi gárda zenekarának vonósnyegye. Mozart: G-dúr nyegye. 22.10 Grotzta Sándor román dalokat ad elő. 22.40 Fazla-mandolinzenekar. 23.20 Marcu-zenekar hangversenye. Közben: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 8.20 Étrend. 10 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Énekötös. 15.40 Hírek. 17.15 Diákfőlőra.

(Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel.

Apróhirdetések

Lakás

Utcai szoba butorral vagy anélkül, lehetőleg idősebb úr vagy urnő részére szeptember 16-tól kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zănea 38. szám.

Kiadó egy utcai szoba, kis szobával, konyhával és mellékhelyiségekkel — október 1-től vagy azonnal is. Oradea, Strada Wilson 25.

4, esetleg 3 szobás komfortos utcai lakás november 1-re kiadó. Oradea, Str. Sztaroveszky No. 7.

Kiadó 2 szoba mellékhelyiségekkel, november 1-re. Oradea, Parcul Alba Iulia 6. szám.

Kiadó 3 szobás, fürdőszobás komplett lakás és két szobás komplett lakás. Értekezni dr. Bocsodnánál, Oradea, Str. Pavel 17. szám.

2 szobás udvari lakás mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Ugyanott tavaszi és téliakbát eladó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6.

Különféle

2 növendék leánykát teljes ellátásra felvelek. Ugyanott szobanővények eladók. Str. Ciordas 50, Oradea.

Elveszett a Str. Alexandri 22. sz. emelet ablakából egy színes fedelű könyv, mely Valence tájképet ábrázolja. A becsületos megtaláló legyen szíves felhozni, hol illő jutalomba részesül.

Özvegy Lipniczki Ferencné két iskolás kislányt teljes ellátásba fogad. Tiszta lakás, gondos ellátás, szerény fizetési feltételek. Vállalna házmesteri állást is kisebb házhban, ahol férfi munkaerő nélkül is megfelelhet a feltételeknek. — Cime Oradea, Str. Eroul Necunoscut 26. szám.

Egyéves faj német doberman himkútva eladó. Oradea, Str. D. Pompeiu 81. szám.

Elsőrendű jó házikoszt kihordásra olosón kapható. Oradea, Str. Ion Ciordas 48.

Földbirtokosnak,

gazdálkodónak megfelelő vidéken, teljes ellátásért modern méhézetet (vagy gyümölcsös) berendezéssel, gézzel, szakiskolát végzett, gyakorlott méhészt (asztalos). Később fizetést vagy haszonrészesedést kér. Cim: B. Josif, Bucuresti, Cuza Voda 2.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. **HERBST** ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Német nyelvi és gyorsírási tanfolyamok A bécsi Neulandschule módszerével október hónapban magántanítást kezd a német nyelvből és gyorsírásból. Kezdek és haladók részére külön tanfolyam a nyelvtan, a mondattan és társalgás elsajátítására és gyakorlására. Külön tanfolyam a német levelező gyorsírára is. Gaibelsberger rendszerének alapján, könnyű és gyors módszerrel. További felvilágosítást ad Paál Annus Oradea, Parcul Carmen Silvia 16.

Figyelem

közörlöttessünk es kis szobát Kelemen Jun közörlöttésében, ahol a legjobb és legpontosabb munkát kapjuk olcsó árban. Avram Januțiu sarok Piata Mihail Viteazul.

Egy ebédli kredenc és egyéb butorok eladók Oradea Str. Moldova 18. szám.

Két iskolás leányt vagy fiúcskát teljes ellátásba fogadok gondos felügyelet mellett. Özv. Bencz Gvuláné Oradea Str. Vlahuta 72 szám.

Alkalmazás

Mindenest keresek azonnali helyet Oradea Strada Take Ionescu 41. Kanyar szobában.

Mindenes, ki önállóan főzni tud, azonnali alkalmazást kap. Rednik. Oradea, Rulevardul Regele Ferdinand 36. szám.

LAPARUSITASRA emberek magas százalékával felvételt. Jelentkezés a kiadóhivatásban.

17.45 Pontos időjelzés. 18 Unger Jenő dr előadása. 18.30 BSZKRT-zenekar. 19.20 Petróczy István előadása. 19.50 Ének. 20.30 Versciklus. 21 Hanglemek. 22.10 Hírek. 22.30 Francia kamarazene. 22.15 Időjárásjelentés. 23.20 Jazz. 24 Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 1.05 Hírek.

KEDD, SZEPTEMBER 15.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Gramofonlemez. 20.20 Vilnov és Hackmayer játéka két zongorán. 21.05 Dima Lizett énekel. Bemberg. Tündérek. Rossini: A sevillai borbély, ária. Mozart—Adam: Vátozatok. Utána román dalok. 21.25 Alkalmi csevegés. 21.30 Szimfonikus hangverseny. A szünetben 22.30 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 8.20 Étrend. 10 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Rendőrzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Ének. 15 Hegedű. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Pécsi Horváth Rezső előadása. 18.20 Hanglemek. 19.10 Munkásfőlőra. 20.10 A szabadalmazható találmányok. 20.50 Hangképek. 22 Hírek. 22.20 Magyar—osztrák művészcsere. 23.05 Időjárásjelentés. 23.10 Szalonzene. 24.20 Cigányzene. 1.05 H.

SZERDA, SZEPTEMBER 16.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Rádiózenekar. 20.40 DALLEMEZ. 21.35 Cocorascu Magda zongorázik. Chopin: H-moll szonáta. 22.10 Stefanescu—Goanga P. énekel. 22.45 Kis rádiózenekar. Mennecke: Keringő. Rust: Egy kis siker. Kötscher: Tangó. Foland: Fox.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 8.20 Étrend. 10 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Zongora-gordonka. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.40 Hírek. 17.15 Diákfőlőra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Major Ervin dr előadása. 18.30 Ének. 19 Bródy Sándor emlékezete. 19.30 Jazz. 20.10 Szohor Béla dr előadása. 20.40 Magyar nóták. 21.40 Hírek. 22 Operaház zenekar. 23.15 Időjárásjelentés. 23.20 Szalonzene. 24 Tánclémez. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Daia Mihály és zenekara hangversenyének közvetítése. 20.40 Verdi műveiből készült gramofonlemez adása. 21.25 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.45 Marcu-zenekar. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 8.20 Étrend. 10 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Postás Zenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 Nádai Pál előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Fuvola. 18.30 Tóth László dr előadása. 19 Tánclémez. 20 Gazdáknak. 20.15 Zongora. 20.45 Külföldi negyedóra. 21 Irodalmi zvermekfőlőra. 21.30 Hangversenyzenekar. 22.40 Hírek. 23 Szalonzene. 24.10 24 tagu kis cigánygyerek zenekar. Majd: Cigányzene. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 18.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közvetítése. 20.30 Gramofonlemez. 21.05 Donizetti: Lammemoori Lucia, gramofonlemezeken. Közben: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 8.20 Étrend. 10 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Hanglemek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Katonazene. 15.40 Hírek. 17.15 Diákfőlőra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Rapaich Rajmund előadása. 18.30 Szalonzene. 19.10 Sport. 20.05 Liber Endre dr előadása. 20.35 Cimbalom. 21.20 Alzira opera Bécsből. 23 Hírek. 23.25 Cigányzene. 24.20 Jazz. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 19.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Katonazene közvetítése. 20.20 Angol gramofonlemez. 21.20 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.45 Kák-táncczenekar. 24 Gramofonlemez.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemek. 8.20 Étrend. 10 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Ének. 13.40 Hírek. 14 Allástalan Zenészek. 14.15 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 17.15 Harányi Gizi mesél. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Zongora. 18.30 Közvetítés a mátyásföldi repülőtérről. 19.10 Cigányzene. 19.50 Szép Ernő csevegése. 20.20 Ének. 21 Vidám óra. 22.10 Hírek. 22.30 Szalonzene.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén. Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5